

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejeman:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:50

Izšla vsak dan sveder izvenredne modelje in pravnika.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.
to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.

Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Klerikalci nasproti novemu županu.

Napuh, bahavost in brezmejna zlobnost, to so lastnosti, ki odlikujejo klerikalno stranko.

Vse, kar so spočeli klerikalni možgani, je dobro, hvalevredno in občekoristno, kar pa ni vzraslo na klerikalnem zelniku, vse to je slabo in malovredno. S stvarnega stališča ne presojajo klerikalci ničesar, vse gledajo skozi prizmo svoje tesnoscne, od najnižjih instinktov narekovane politike.

Zabavljanje za vsako ceno, v nič devan vsega, kar ni vzkliko na klerikalni njivi, to je princip, ki ga uveljavljajo klerikalci v vsem svojem delovanju.

Na tako klerikalno politiko smo se že tako navadili, da bi bili naravnost presenečeni, ako bi se klerikalci enkrat izneverili svojemu načelu ter zavzeli o kaki stvari vsaj deloma pošteno stališče.

Zato nas ni čisto nič presenetil večerajšnji članek, ki ga je napisal »Slovenec« o občinskem programu novega župana, nasprotno, naravnost čudili bi se, ako bi to pot klerikalno glasilo ne porabilo vseh sredstev iz svoje orožarne, da bi vsaj deloma zmanjšalo vtisk, ki ga je napravil na vse sloje, stvaren, vseh brezpomembnih fraz in pretiravanj se ogiblajočih programni govor župana dr. Tavčarja.

Stvarno se dr. Tavčarjev izjavljanjem ne da prigravljati, za to tega klerikalci tudi ne poskušajo, marveč so izveleli iz svoje ropotarnice staro svoje orožje obrekovanja, podtikanja in zavijanja.

In zavijali so svoje težko kopje ter zamahnili proti dr. Tavčarju. Toda zadeli so z vsi silo sebe same.

V uvodu svojega članka je napisal »Slovenec« to-le:

»Vsak človek v Ljubljani danes ve, da je faktični gospodar položaja v našem mestu vlada, oziroma baron Schwarz. Tisti »tirolski baron« je strmoglavil Ivana Hribarja in več ali manj je tudi dr. Tavčar župan po milosti ekselence gospoda Schwarza. To je samoočebni žalostno dejstvo in dokaz, kako malo danes velja avtonomija ljubljanskega mesta.«

To si je upal napisati tisti »Slovenec«, čigar stranka je izrabila vsa sredstva, ne strahče se najnižjotnej-

ših denunciacij in obrekovanj, da strmoglavil Hribarja in oropa Ljubljano občinske avtonomije.

Polnih šestnajst mesecev je gospodoval na mestnem magistratu vladni komisar izključno po krivdi klerikalne stranke, sedaj pa prihaja »Slovenec«, zavija licemersko oči in toži, da je omejena občinska avtonomija ljubljanskega mesta in da je faktičen gospodar položaja v mestu vlada.

Res je sicer, da hitro živimo in da brzo pozabljam celo na to, kar bi nam moralo ostati v najživejšem spominu do groba, vendar pa javnost ni tako kratkega spomina, da bi se ne zavedala več, kaj vse so zagrešili in zakrivali v polpreteklem času klerikalci na Ljubljani in njenem prebivalstvu.

»Če bi baron Schwarz ne hotel, bi danes dr. Tavčar gotovo ne bil župan. Dr. Tavčar je nasproti vladi vezan, on ni stopil kot svoboden, na vse strani neodvisen mož na svoje mesto.«

Tako nadaljuje »Slovenec«. Res je, da je vladi dano na svobodo, da lahko koga potrdi ali ne potrdi za župana. Toda ali je to tako samo v Ljubljani, drugodi pa ne? Ali tržaški in gorški, graški in dunajski župan ne potrebujejo vladnega potrjevanja?

Pa dr. Tavčar je nasproti vladi vezan in ni stopil na svoje mesto kot svoboden in neodvisen mož!

Takšna trditve je navadna infamija in impertinenca.

Če je kdo izmed javnih funkcionarjev svoboden in od vlade neodvisen, je to gotovo župan avtonomnega mesta, ki ga svobodno izbere iz svoje srede meščani.

Vlada ga sicer lahko potrdi ali odkloni, nima pa nobene ingerence na smer njegovega delovanja. Župan avtonomnega mesta je izvoljenec svojih meščanov in izvrševalni organ njihove volje, ni pa v izvrševanju svojih dolžnosti odvisen od vlade.

Župan je v svojem delovanju popolnoma svoboden in si lahko daje smer in pravec svojemu delovanju sam v sporazumu s svojimi somišljeniki.

Drugače je to na primer z deželnim glavarjem.

Deželni glavar ni svobodno izvoljen, njega imenuje vlada in je kot tak njen organ, orodje, ki mora slepo izvrševati to, kar mu vlada zapoveduje in ukazuje.

Deželni glavar je torej nasproti vladi vezan in ni stopil kot svoboden, na vse strani neodvisen mož, na svoje mesto.

Če potemtakem »Slovenec« piše o dr. Tavčarju, da ni svoboden in da je odvisen od vlade, se je zmotil v adresi: svoje tozadevne očitke bi moral nasloviti na adresu gospoda deželnega glavarja dr. Šusteršiča!

»Samo krotak stavek je posvetil dr. Tavčar varstvu samovlade ljubljanskega mesta, temu najdražjemu zakladu, ki ga ima prestolnica cele Slovenije, tej, za naše mesto in za ves naš narod najvažnejši zadevi, sicer se je pa vladi na vse strani prepokorno klanjal.« Večje hinavščine še ni videl svet, kakor je vsebuje ta stavek.

Klerikalci govore o prepokornem klanjanju vladi, tisti klerikalci, ki leta sem leže v prahu pred baronom Schwarzom in mu kakor kužki ližejo pete, samo da jim pusti gospodariti v deželi po mili volji.

In krokodilove solze pretakajo za »najdragocenejši zaklad, ki ga ima prestolnica cele Slovenije« — za mestno samoupravo tisti, ki so edini zgolj iz strankarske strasti in polepnosti povzročili, da se je z nogami teptala polnih šestnajst mesecev avtonomija ljubljanskega mesta!

Res nosoroško morajo imeti ti ljudje, da si sedaj upajo lamentirati o ugroženosti občinski avtonomiji!

»Pa novi župan ni upal niti črhiniti o tem, da bo varoval slovenski značaj Ljubljane,« tako toži in se prirozuje velenarodni »Slovenec« članek.

Človeka nehote zasrbi roka, da bi dal na tako impertinenco in infamijo odgovor, ki bi bil edino primeren za tako nebotično hinavščino.

Slovenski značaj Bele Ljubljane! Kako ga naj varuje, ko so ga klerikalci zapravili in zabarantali.

Kdo pa je spravil sedem Nemcev v občinski svet, kdo je Nemcem na široko odprl vrata mestne hiše, katera bi sicer ostala za vselej zatvorena s sedmimi pečati?

Tisti, ki sedaj zahtevajo, da se naj varuje slovenski značaj ljubljanskega mesta, ko je bil ta slovenski značaj prav po njihovi zaslugi za vekov veke izbrisan v občinski zbornici! O farizeji, ime tvoje je klerikalce!

»Slovenec« ni po volji, da hoče biti novi župan »pred vsem prvi uradnik ljubljanskega mesta, to je objektivni, stvarni in vsem enako

naklonjen glavar mestne občine.« Ljudje, ki so proglasili potitičen in gospodarski bojkot, seveda ne morejo pojmiti, da so še med nami možje, ki imajo toliko etičnih in moralnih moči, da se lahko dvignejo iz blata in močvirja strankarske strasti in politične zaslepljenosti, da imajo gorko in čuteče srce ne samo za strankarja in somišljenika, marveč tudi za — človeka, za človeka drugega političnega prepričanja.

Dr. Tavčar bi naj bil proglasil, da bo župan in oče samo naprednjakom, to bi bilo klerikalcem drago in milo, ker bi potem lahko navalili nanj ter mu naptirili odgovornost za vsa zlodejstva, ki jih izvršujejo sedaj v znamenju političnega bojkota v deželni upravi.

Da takšnemu županu klerikalci »nič ne zaupajo in nič zaupali ne bodo,« je povsem umljivo.

Mož, ki je kot župan na svojem mestu, mož, ki ima volje dovolj, da izvede to, kar je v blagor in korist ljubljanskega mesta, ne bo užival zaupanja klerikalcev, ki bi radi imeli na županovem stolu marioneto, s katero bi se lahko igrali na škodo mesta in vsega njegovega prebivalstva.

Cuvaj.

Zagreb, 22. januarja.

Novo imenovani hrvaški ban dr. pl. Cuvaj je večeraj prisegel v roke vladarjeve, da hoče čuvati zakon in ustavo ter biti deželi pripravljen in objektivni voditelj. V posebni avdienci je nato poročal o političnem položaju na Hrvaškem ter stavil primerne predloge, ki so mu bili odobreni; dobil je tudi potrebna pooblastila.

Tako se glasi oficijozno poročilo o dogodku, s katerim zaključuje era Tomašić in pričenja — nova doba Cuvajeva. Nova doba, ki se bo od stare odlikovala le po svojih sredstvih, ne pa po svojih ciljih.

»Kurz ostane stari« nam ozna-

njuje iz Budimpešte in od tam nam pravi, da je novi ban že v petek v ogrskem ministrskem svetu pričel za svojo unionistično vero ter obljubil strogo pokorščino grofu Khuenu.

Pravzaprav so ta madžarska zatrdila odveč. Oseba novega bana pove več, kakor bi mogli napisati najpridnejši časnikarji.

Cuvaj se je za časa Khuenovega »odlikoval« kot zanesljiv in oster »vahlmacher« in radi zaslug je mo-

ral, čim je prišla na krmilo narodna vlada izgniti s pozorišča; Rauchov režim ga je obudil k novemu življenju in marsikatero dejanje »ubogega Avguštin« ima na vesti njegov zvesti podban. Tomašićeva vlada balasta iz Rauchovih časov ni mogla prenesti in poleg drugih je izginil kmalu tudi dr. pl. Cuvaj v zakulisje. Obupal ni; vedel je dobro, da dnevi nasilstva na Hrvaškem še niso dopolnjeni in da pride zopet čas, ko bodo iskali mož »strogo unionističnega nazoranja«, ljudi, katerih roka se ne vstraši najostrejšega orožja, katerih vest se ne boji nikakega dejanja, ljudi, ki znajo biti mrtvo orodje v rokah mažarskega imperializma. De mortuis nil, nisi bene. Težko je najti na ekselenci Tomašiću dobre lastnosti, katere bi mogli hvaliti. Morda pa je eno le resnično: bivši ban se ni vedno slepo in brezpogojno udajal budimpeštanskim željam in ukazom, ojuhati se sicer ni mogel toliko, da bi se bil trdno ustavil, kadar je ogrski ministrski predsednik prezirajoč ustavo in banove pravice z brezobzirno roko grabil po hrvaških narodnih, državnih in gospodarskih interesih, toda zatrjuje se, da je vsaj poskušal omiliti, zavlačevati, remonstrirati ter ovirati neomejeno prodiranje mažarskega vala v hrvaške pokrajine, in da je zlasti v začetku svojega banovanja kazal dobro voljo. Meso je bilo preslabo. Hrvaška javnost ni sodila bana po njegovi dobri volji, temveč po njegovih slabih dejanjih. V boju so se razvile one trpke razmere, ki so gnale Tomašića vedno bolj v objetje Khuenovega. Njegovi volilni neuspehi, njegove osebne afeze so mu spodbudile tla tudi na Ogrskem, kjer se mu je vedno živahnije očitelo, da nima prave energije in brezobzirnosti, ki je za položaj na Hrvaškem potrebna.

S strahom se je v Budimpešti opazovalo tudi radikaliziranje hrvaškega volilstva. Pravaška stranka je razširila svojo organizacijo ter pomnožila svoje mandate, koalicijska, po svojem programu nagodbena stranka, je postajala vedno nevarnejša.

Mažarskim političnim principom odgovarja od znanih eventualitet »bigen oder brechen« vedno druga. Tomašić je pri zadnjih volitvah pokazal, da se na to ne razume tako mojstrsko, kakor bi bilo potreba; bil je takorekto premalenkoten v svojih sredstvih, intrigah in volilnih sleparijah — manjkalo mu je »velike poteze«.

LISTEK.

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

Prva knjiga.

(Dalje.)

»Pojdi v miru domov in če boš jutri ali kak drugi dan, ki je tebi pripravljen sam z menoj sestati, sulica proti sulici, kakor je navada državni vitezov, ali četa proti četi in mož proti možu, ki je bolj rimska navada — na razpolago sem ti. To je moje zagotovilo.«

»Plemeniti govorjeno,« je rekel Montreal, »in če vam je drugi predlog ljubši, se z Vašim dovoljenjem tudi jaz udeležim te partije.«

Martino ni odgovoril: dvignil je rokavico in jo vtaknil spredaj v svoj jopič ter naglo odšel. Ko je storil nekaj korakov po ulici nizdol, se je obrnil, zagrozil Adrianu s pestjo in v onemogli besnosti zaklical s tresočim se glasom: »Zvest smrti.«

Ti besedi sta tvorili eno izmed gesel Orsinijevcev in sta postali, naj sta kdaj prej pomenili karkoli, davno udomačen pregovor, označujoči sovražstvo Orsinijev proti Colonom.

Adrian, ki je dvignil še vedno onesveščeno Ireno in se je trudil, da jo spravi k sebi, je zaničljivo prepustil odgovor Montrealu.

»Ne dvomim, gospod,« je rekel ta, »da boš smrti zvest, zakaj njenih okov tudi najpametnejši ljudje ne zlojijo in jim ne utečejo.«

»Oprostite, plemeniti vitez,« je dejal Adrian ozirši se od svoje varovanke, »če se zdaj še ne morem popolnoma posvetiti hvaležnosti. Naučil sem se že toliko viteških dolžnosti, da vem: ti boš priznal, da je moja prva dolžnost...«

»A, torej dama je bila vzrok prepira! Potem mi ni treba vpraševati na čigavi strani je bila pravica. Lopov vas je napadel z veliko premočjo.«

»Motite se, viteški gospod — to je le ovca, ki sem jo volku iztrgal.«

»A za lastno mizo! Bodi!« se je pošalil vitez.

Adrian se je resno nasmehnil in zanikovalno zmajal z glavo. Bil je zaradi svojega položaja nekoliko v zadregi. Dasi vedno hraber, vendar ni želel, da bi bila nesebičnost njegovega ravnanja izpostavljena kakemu dvomu. Ker je šla njegova politika na to, da si pridobi naklonjenost ljudstva, ni hotel, da bi bil njegov ugled, ki si ga je s svojo pogumnostjo med vojskaki pridobil, omadeževan s tem, da bi peljal Ireno, čije le-

poto je doslej komaj zapazil, na svoje stanovanje. A vendar mu zdaj ni preostajalo nič drugega. Irena je bila, kakor mrtva. Bendette ni bilo nikjer.

Na česti Irene ni mogel pustiti; tudi oskrbo kaknega drugega je ni mogel izročiti, kajti, ko je zdaj slonela na njegovih prsih, je že čutil da mu je postala ljubša, in to v sled človeškemu srečanju ugašajoče zavesti, da jo je rešil. Onim, ki so se zbrali okrog njega, je na kratko pojasnil svoj sedanj položaj in vzroke prejšnjega boja ter je bakljenoščem naročil naj gredo pred njim proti njegovemu stanovanju.

»Vi, gospod vitez,« se je obrnil do Montreala, »izvolite, če nimate še ugodnejšega stanovanja, postati moj gost.«

»Hvala, gospod,« je poredno odgovoril Montreal, »a tudi jaz moram biti morda pazljiv. Z bogom! Poiščem vas pri prihodnji priliki! Lahko noč in lepe sanje!«

In prepevajoč neokretne verzje iz stare pesmi »Roman de Rou« je Provenalec v Rudolfov družbi šel svoje pot dalje.

Zaradi silne razširjenosti Rima in redkega prebivalstva je bilo mnogo ulic popolnoma zapuščenih. To je najodličnejši plemičem omogočilo polastiti se cele vrste hiš, ki so jih utrdili deloma drug proti drugemu, deloma proti ljudstvu. Njih mnogo-

številni sorodniki in privrženci so stanovali blizu okrog njih, stvarja-joč tako med sabo male dvore in mesta.

Adrianovo bivališče je ležalo nasproti glavni palači Colonom, v kateri je stanoval njegov mogočni sorodnik Štefan. Ko se je Adrian približal so se težko odprla masivna vrata; šel je po širokih stopnicah in nesel Ireno v sobano, ki jo je bil njegov okus priredil na način, ki v tistem času ni bil navaden. Vse naokrog so stali stari stebri in stari kipi; slikane preproge so visele na židovih in so pokrivalo masivne stole.

»Hej, luči sem in vina,« je zaklical senešal.

»Pustite naju sama,« je velel Adrian, strašno opazujoč Ireno, in ko je pri svitu luči motril njeno lepoto, se je v njegovo srce vtihotapilo žgčče upanje.

V.

Opis zarotnika in začetek zarote.

Sam je sedel še mlad mož za mizo obloženo z vsakovrstnimi papirji. Soba je bila nizka in dolga; ob zidovih je bilo razpostavljenih mnogo pokvarjenih basrelievov in kipov, med njimi pa so viseli tu in tam kratki meči zaprti šljemi, zastareli ostanki meči, zaprti šljemi, zastareli ostanki desne je iz visokega in ozkega globoko v zid postavljenega okna pa-

dala mesečina čez mizo. Na desni od tega okna je stalo v dolbini v zidu — zavarovani z vratmi, čijih debelost in oblite je pričalo, kako vrednost je lastnik pripisoval svojemu zakladu — kakih trideset ali štirideset knjig — po pojmihih tistega časa ne poznane knjižice. Večinoma so bili to od lastnikov roke s trdom izdelani prepisi nesmrtnih izvirnikov.

Opirajoč lice ob roko, čelo nekoliko nagubano, ustni lahko stisnjeni, je imel ta mož misli drugačnega pomena, kakor so brezskrbne učenijske sanje. Tiha vzvišena mesečina je dajala njegovemu od narave resnemu in dostojanstvenemu licu še slavnjejši izraz. Na njegovo visoko in široko čelo so padali gosti kodri kostanjeve barve, ki je bila pri moških nenavadna in ki so jo pripisovali njegovemu sorodstvu s tevtovskim cesarjem; in celo v zamišljenosti storjeno stisnjenje obrvi ni moglo oslabiti izraza skrite sile, ki ga je kazala razdalja med očmi, v kateri so stari grški kiparji tako čudovito izražali moralno silo in krepko voljo zapovedalnosti. Njegov obraz pa ni bil ne grškega, še manj pa nemškega značaja. Želzna brada, orlov nos, nekoliko upadlo lice — to je močno spominjalo na značaj trdega rimskega rodu in lahko bi bil mož služil slukarju za model mlajšega Bruta.

(Dalje prihodnjič.)

Novi ban je mež »velike poteze«. Preko Budimpešte prihaja v Zagreb, v žepu ima reskript za razpust ko-
maj izvoljenega sabora, v glavi na-
črt za nove volitve.

Nikdo na Hrvaškem ne dvomi, kaj je naloga — morda edina — no-
vega bana. Sabor, ki se sestane 7.
februarja se pripravlja razveljaviti
madžarske mandate vladne »stranke
narodnega napredka«, ki so brez
izjeme prigoljufani in izsiljeni. Dr.
pl. Cuvaj bo sabor prehitel, razpusti
ga ter prične delovati za »narodni
napredek« z novimi močmi. Upa, da
dosedaj v novem saboru madžarsko
večino, s katere pomočjo naj bi se
bodoča nasilja vršila na podlagi
ustave.

Pesimisti sodijo, da bi se Cuvaju
ta načrt mogoče neresiti. Javnega
mnenja sicer na Hrvaškem ni mogoče
spremeniti, mogoče pa je z nasil-
stvom, korupcijo, goljufijo narodu
iztrgati parlament...

Vsega obžalovanja vredno je, da
v obzired vsem nevarnostim ne pre-
nehajo boji med opozicijskimi
strankami. Programatičnih prepa-
dov med koalicijo in pravaši ni po-
treba zasuti, treba jih samo začasno
premostiti, treba je koalicijo vseh
poštenih elementov proti režimu.
Katerega tajni končni cilji se hočejo
udeležiti v — hrvaških komitatih
ogrškega kraljevstva.

Notranja nevarnost za hrvaške
dežele pa ne obstaja toliko v dejstvu,
da je ogrska vlada dala kraljevino v
roke političnega zloduha, kakor boš
v tem, da se opozicija, čim bi dosegla
večino, zopet sama ubije. Koalicija v
dosedanji sestavi pač ne more raču-
nati v bodoče na absolutne parla-
mentarne večine, in bi bila navezana
na sodelovanje radikalnih strank.
Pravaši na svoja državno-pravna na-
ziranja baš takrat z vso brezobzir-
nostjo poudarjajo, kadar gre za raz-
merje napram koaliciji. To kompli-
cirane razmere imajo posledico, da
je hrvaška kriza permanentna in da
obupujejo neantimističnejši rodo-
ljubi nad bodočnostjo.

Boli kakor novega bana se boji-
mo na Hrvaškem notranjega nerada
in medsebojnega prepira. Naši tla-
telji triumfirajo nad nami le, ker
smo neprimerni in srti sami s seboj.
Narod je pretrpel Khnenovo straho-
vlado in prenesel Cuvajev. Toda
dokler si sam ne bo vedel pomagati,
tako dolgo ne bo konec Cuvajev.

Italijansko - turška vojna.

Rim, 21. januarja. Iz Tripolisa
poročajo: Ko so Italijani končali vsa
obrambna dela, so včeraj definitivno
zasedli oazo Gargaraš.

Carigrad, 22. januarja. Pri-
vatna poročila poročajo, da so Itali-
jani 19. t. m. bombardirali kraj
Kanjunas na sirijski obali v bližini
egipčanske meje.

Carigrad, 22. januarja. Z
ozirom na poročila o skunem postop-
panju vevlasti za dosedaj miru stavl-
ja »Tanina« vprašanje, ali pripravljajo
Evropa vprašanje vojne proti Otom-
anom. Skupna akcija, pravi list, je
sicer potrebna, toda začeti se mora
v Rimu. Če se nam predlaga, naj od-
stopimo Tripolitanijsko za denar, se
pravi. Otomane udariti. Če bodo ve-
levlasti to predlagale, tedaj ne bodo
končale vojne, pač na bodo povzročile
tisočkrat grozovitejšo vojno.

Vojni stroški.

Rim, 22. januarja. V Tripoli-
saniji in v Cirenajki je sedaj 109.389
mež in 6000 častnikov. Vojni stroški
znašajo na dan povprečno dva mili-

jona lir in so dosegli dozdaj brez
stroškov za mornarico vsoto 200 mi-
lijonov lir.

Narodno-napredni delavci.

V nedeljo, dne 28. januarja t. l.,
se vrše za delavske volilne razrede
volitve v obrtno sodišče v Ljubljani.
Treba je, da ta dan pokažejo sloven-
ski delavci, da še vedno čutijo narod-
no in da mislijo napredno. Zato je
tudi centralni volilni odbor narodno-
napredne stranke sporazumno s de-
lavci postavil kandidate, da podpira-
prizadevanje narodno - napredne-
ga delavstva in mu pripomore pri
bližajočih se volitvah do zmage. Slo-
venski delavci, ki se ne sramujete, da
Vas je rodila slovenska mati in ki
ljubite svoj rod, napredni delavci, ki
se nočete klanjati klerikalnim bogo-
vom, napišite vsi na glasovnice raz-
ločno in jasno naslednje kandidate:

I. skupina, veleobrtni.

Prisedniki:

1. Grošičar Matija, kov. strugar pri tvrdki Zabkar.
2. Hribar Fran, meter, Narodna tiskarna.
3. Sedej Jakob, plačilni natak, pri »Slonu«.
4. Tonija Ivan, dežnikar pri tvrdki Mikuz.

Namestniki:

1. Križaj Miroslav, strojni ključar pri tvrdki Zabkar.
2. Setnikar Anton, vrtljar pri tvrdki Tönnies.

V prizivno sodišče.

Kollman Albert, tiskar, tiskarna Kleinmayer & Bamberg.

II. skupina, mala obrtni.

1. Ferant Štefan, urar, tvrdka Maire.
2. Ham Valentin, mesar, tvrdka Marčan.
3. Jakopič Ivan, knjigovez, tvrdka Breskvar.
4. Korene Rado, strojnik, Učiteljska tiskarna.
5. Malič Fran, pečar, tvrdka Kalmus.

Namestniki:

1. Jeran Ivan, steklar, tvrdka Kollman.
2. Nakrst Ignacij, sodar, tvrdka Buggenig.
3. Winter Makso, mesar, tvrdka Černe.

V prizivno sodišče:

1. Vovko Anton, knjigovez, tvrdka Bonač.

Na delo torej, agitirajte od moža do moža, da bo zmaga naša.

Centralni volilni odbor narodno-napredne stranke.

O živinozdravniških tečajih in o živinozdravniških pomočnikih.

(Govor posl. A. Ribnikarja v dežel-
nem zboru 17. t. m.)

Priznam pomanjkanje živino-
zdravnikov v naši deželi. Poznam in
priznam nujno potrebo, da naj se od-
pomore temu pomanjkanju živino-
zdravnikov med našim prebival-
stvom. Smatram tudi za umestno in
ne samo za umestno, ampak celo za
nujno potrebno, da dežela v tem ozi-
ru nekaj ukrene. Danes bode zborni-
ca sprejela predlog, da naj se vpelje-

jo takojenovanani živinozdravniški
tečaj, na katerih naj se izobražujejo
živinozdravniški pomočniki. Jas
vem, da bo ta predlog sprejet, vem,
da besede, ki jih bom sedaj tukaj
spregovoril, ne bodo ničesar zalega-
le, ker se častita večina ne bo na nje
ni ozirala, a hočem vendar o stvari
spregovoriti par besed zaradi tega,
ker hočem dati duška svojemuo pre-
pričanju, ker si hočem biti svest, da
sem storil svojo dolžnost, ako sem o
pravem času in na pravem mestu
glede tega predloga izrekel svoje po-
misleke. Lahko bi govoril k temu
predlogu a stanovskega stališča, a
stališča živinozdravnikov. Čisto
kratko bi dejal: gospodje odvetniki,
gospodje zdravniki in častita duhov-
ščina, kaj bi rekli vi, ko bi se za vas
upeljali tečaj za zakonite pisarje, te-
čaj za mazače in za duhovščino po-
sebni tečaj, na katerih bi se predna-
šale nekatere discipline. (Medklieci
na levil Deželni glavar pozvonil.)
Prosim ne motiti gospoda govornika.

Poslanec Ribnikar nadaljuje: Jaz pa
ne bom govoril a stališča živino-
zdravnikov, ampak hočem govoriti
iu utemeljevati svoje nasprotstvo
proti temu predlogu a stališča naše
živinorej, a stališča interesov naše-
ga kmeta. Priznavam gospodje, da je
popularno med ljudstvom vzbujati
smisel za take tečaje, in ljudstvu do-
povedati, da se bodo uvedli taki živo-
zdravniški tečaj. To je popularno,
ampak če je pa to tudi koristno in
umestno, to je drugo vprašanje. Če
hočemo dvigniti pri nas živinorej, če
hočemo pomagati našemu kmetu,
potem ne smemo stati na tistem ma-
lenkstem stališču in presojeti po-
ložitja a stališča živinozdravniških
pomočnikov in živinozdravniških te-
čajev, marveč je treba vzeti v pre-
tres cel kompleks vprašanj, ki pride
v poštev pri povzdigi naše živinorej.

Ako se ozremo po naši domovini,
vidimo, da naši kmetje in živinorejci
ne trpe samo zaradi pomanjkanja živo-
zdravnikov. Mi vidimo, da je celo
naše gosnodarstvo ravno radi tega
na tako slabih nogah, ker nam manj-
ka v celil deželi strokovnjakov, ne sa-
mo strokovnjakov živinozdravnikov,
marveč kmetijskih strokovnjakov
sploh. Jaz pravim, da bi bilo čisto
umestno in jako pametno, ko bi bil v
vsakem sodnem okraju nastavljen
kak strokovnjak, ki bi se pečal s
splošnim kmetijskim vprašanjem, in
jaz menim, da bi bil živinozdravnik
v svojem okraju prvi poličen, da bi
vršil tako važno nalogo. Ravno v za-
dnjih letih se je v živinozdravništvu
začelo širiti cepljenje, ki blagodejno
in jako ugodno vpliva na razvoj naše
živinorej. Vseled cepljenja proti rde-
čici se je v naši deželi rešilo naimanj
30% prašičev, ki bi brez dvoma po-
giniti, če bi se jih ne bilo cepilo. Če
bi bil nastavljen v vsakem sodnem
okraju živinozdravnik, bi ta ravno
tako lahko izvrševal svojo prakso,
kakor zdravnik, ki gre v slučaju po-
trebe, tudi v najoddaljenejšo gorsko
vas. Torej nikakor ni res, da bi v od-
daljenih vaseh ne mogli dobiti živo-
zdravniške pomoči. Kakor gre
zdravnik v zadnjo hribovsko vas, in
kakor častita duhovščina nese dušev-
ne tolažbe potrebnim verska tolažila
do skrajne gorske koč, bi ravno tako
tudi živinozdravnik lahko prinesel
svojo pomoč povsod, kamor bi ga kli-
cali. Važno bi bilo dalje, da bi živo-
zdravnik, kar se doslej ni vršilo,
vzel v roke rezanje v svojem sodnem
okraju, da bi se pečal z mesogled-
stvom, skratka, da bi prevzel vse po-
samezne stroke, ki spadajo v živino-
zdravniški referat. Razun tega bi
bil pa živinozdravnik lahko tudi si-

cer gosnoodarski strokovnjak. Mi ima-
mo danes po celil deželi mlekarne, ki
pešajo ravno radi tega, ker nimamo
na razpolago dovolj strokovnih moči.
Mi imamo živinorejske zadruge, ki
so samo na papirju in ki se ne more-
jo povzdigniti, ker ni strokovnjakov.
Če hočemo pomagati našemu kmetu,
moramo posnemati druge dežele.
Prej ali slej bomo morali ustanoviti
živinake savorovalnice, ki so pa brez
strokovnjakov izključene. Razun te-
ga bi pa bila dolžnost tega strokov-
njaka, da prireja razna poučna pre-
davanja, da poučuje ljudstvo, kakor
je to poprej omenil gosp. referent, o
hlevih, o pridelovanju krme, glede
obdelovanja pašnikov itd. Razumev-
no pa je, da če hočemo, da bo tak
strokovnjak vršil vse te naloge, kate-
re sem sedaj tukaj naštel, da mora
tak strokovnjak imeti primernopred-
izobrazbo. Če bi dežela za takega živo-
zdravnika, ki je absolvirao sred-
no šolo ter potem poslušal na visoki
šoli 4 do 5 let razne discipline iz
kmetijstva, če bi torej dežela ustano-
vila primerne štipendije in poslala
take absolvente v tujino na Češko ali
v Švico, kjer bi na visoki šoli pridob-
ljeno znanje praktično spopolnjevali,
potem, gospoda moja, bi šele imeli
prave strokovnjake v kmetijskih
stvarih, ki bi bili ne samo v živino-
rejskem oziiru, ampak v kmetijstvu
sploh najmočnejše in najvpliv-
nejše osebe naše dežele. Umevno je,
da če ni živinozdravnikov in živino-
zdravniškega naraščaja, da ni druge-
ga sredstva, kakor da skušamo, si
vzgojiti tak naraščaj. Mislim, da je
napaka prejšnjih zbornic, če se ni
moglo pridobiti za našo deželo do-
volj živinozdravnikov. Zato pa prav-
vim, da je znesek 3000 K, ki je dolo-
čen za štipendije slušateljem živino-
zdravniškega veliko premajhen in bi
se odpomoglo tako velikemu pomanj-
kanju živinozdravnikov, in naj bi se
torej zvišal vsaj na dvojno vsoto,
potem bomo že dobili dovolj živino-
zdravniškega naraščaja. Omeniti pa
moram pri tem še na kaj drugega.
Vse druge dežele, ki so hotele dobiti
zadostno število živinozdravnikov, so
uvidale, da tega ne morejo doseči
drugače, kakor da svoje živinozdrav-
nike postavijo, kar se tiče njihovega
materielnega položaja, popolnoma
na stališče državnih živinozdravni-
kov.

(Datje pribodnja.)

Stajersko.

»Stražini« uvodniki. Kadar je
dr. Korošec v Mariboru, so »Str.«
uvodniki vsaj prebavljivi. Če je pa
»Straža« prepuščena — Kemperlom,
Hohnjecem in Somrekom, tedaj se
odlikujejo njeni uvodniki po posebnosti
— da ne bodemo nevljudni — du-
hovitostjo. Zadnji petek zjutraj je
iskal eden izmed imenovanih treh
gospodov v potu svojega obraza gra-
diva, da bi »raztrgal« liberalce in
oči so mu obvisle na sledečem stavku
»Narodnega Listca«: »Gospodje
klerikalci bi si radi pomagali iz za-
gate, v katero smo jih spravili, z
najrazličnejšimi lažmi.« Stavek res
ni stilistično bogve kako dovršen in
bi mogel dati kvečjemu povod za ka-
kako slovnična premišljevanja. »Stra-
žine« člankar pa je v svoji nervozni
naglici prezel med besedicama »sprav-
vili« in »za« vejico — in imel je gra-
divo za uvodnik. Pod vabljivim za-
glavjem »Liberalci lažejo« je »doka-
zal«, da gotovo »lažejo« proti kleri-
kalni obstrukciji, ker to — sami pri-
znavamo. (Brez dotične vejice bi se
namreč glasila druga polovica ozna-
čenega stavka: »... v katero smo

jih spravili z najrazličnejšimi la-
žmi.« Na take — otročarije se seve-
da ne da odgovarjati, saj so same do-
volj značilne za »glasilo katoliške
inteligence« in za — politiko vodil-
ne slovenske stranke na Sp. Stajer-
skem.

Deželni proračun za leto 1912 in
mirovna pogajanja v Gradcu. Po-
vršen pregled proračuna za l. 1912,
kakor ga je predložil deželni odbor v
tisku, vzbuja v pregledovalcu prav
posebne misli. V tem proračunu je
namreč izpuščenih mnogo postavk za
slovenski del dežele, ki smo jih bili
navajati vedno videti, še celo v ob-
struiranih zadnjih dveh proračunih
so stale. Finančnega referenta in de-
želni odbor je moglo voditi pri sestavi
proračuna samo dvojje: v slučaju
nadaljne obstrukcije bi odrekli Slo-
vencem prav vse, kar bi le količjak
mogli, v slučaju premirja in konca
obstrukcije pa bi dejali manjkajoče
občajne doneske za slovenski Spodnji
Stajer v proračun. Te bi potem slo-
venski klerikalci lahko razkričali
kot velike pridobitve, nemški nacio-
nalci pa bi bili lahko pozirjevali, ker
bi jim javnost ne mogla očitati da so
odkupili obstrukcijo. Ako pride v de-
želno zboru do mira, bomo imeli
nedvomno priliko to svojo trditvev
številkom dokazati.

Iz Celja. Moška in ženska podru-
žnica Ciril-Metodove družbe sta pri-
redili v nedeljo drugi kmečki ples v
vseh zgornjih prostorih Narodnega
doma. Obisk je bil slabši ko lansko leto,
toda, manjkalo je mnogo domačinov, še
več pa sosedov. Tukajšnja posadka
je bila pač na plesu zastopana po več-
jem številu častnikov. Podružnici sta
preskrbeli za obiskovalce izvrstno
kapljico iz kleti I. južnostajerske vi-
narske zadruge, dalje za mrzli bu-
fet, kavo in različne spominke drob-
narije. Igrala je godba c. in kr. 53.
pešpolka iz Zagreba. Zabave je bilo
vsestransko dovolj in gre pri-
rediteljem, posebno pa še ge. Diehlo-
vi in njem za Ciril-Metodovo druž-
bo vnetim pomočnikom vse priznanje
in zahvala. Figurirane plesje se aran-
žiral izborni kakor vedno g. Bruno
Rotter. Izšel je ta večer tudi šaliv
list »Bimbo«, ki je delal s svojimi iz-
vrstnimi dvotipi vse čast urednikom
in sotrudnikom. Škoda, da se ga ni
izdalo še nekoliko poprej, da bi nado-
mestil tisto ameriško reklamo, za
katero nam v predalih »Slav. Naro-
da« žal primanjkuje prostora.

Varčevanje na celjski pošti. Iz
Celja nam pišejo: Pri naši pošti
prav neumestno varčevanje. Nastav-
ljenih je namreč premalo pismonoš.
Kako pridemo na Dolgem polju,
Poljski ulici in vobče v mestnih de-
lih, ki leže proti Gaberju, do tega, da
dobivamo pošto šele ob 11. uri dopol-
ne? V zakonitih vaseh so v tem ozi-
ru na boljem ko mi, ki se nas zmerja
za meščane in imamo slavno pošto
pred nosom. Pozivamo g. vodjo poš-
tega urada, naj posreduje, da se te
žalostne razmere čimprej odpra-
vi.

Od Sv. Jakoba v Slov. gor. nam
pišejo: Vseled prošnja tukajšnjih ob-
čin so se vpeljali pri Sv. Jakobu
uradni dnevi mariborskega okrajne-
ga sodišča. Prvi se je vršil dne 18. ja-
nuarja (vabljenih je bilo 37 strank),
drugi se vrši dne 15. februarja (v
občinski pisarni). S to novo uredbo
se prihrani tukajšnjim občanom, ki
so morali doslej zaradi vsake malen-
kosti hoditi na mariborsko sodnjo,
mnogo truda in časa. Za to uredbo se
je mnogo potrudil dež. sodišča na-
svetnik A. Liebisch, za kar mu gre
zahvala.

Iz Ptujja nam pišejo: Neki mi-
zarski pomočnik Fr. Brabec se ga je

Prava in neprava ljubezen.

(Povest. — Spisal Blaž Pohljin.)

(Datje.)

V teh načrtih je prispel Sedmič
v Leskovje. Bil je zamišljen, da ni
opazil, da gre mimo župniščenega
vrta.

»Glej no, glej, prevzetnost!« za-
čuje naenkrat znan glas, in ko se ozre,
vidi kaplana Znoj, ki je prišel k
svoji vrtni ograji. »Za takega te pa
vendar nisem imel!« pristavi ta.

»Oprosti, tako sem bil zatopljen v
misli, da nisem prav nič opazil, da
sem prišel mimo tvojege vrta, opra-
vičuje se Sedmič in rdečica mu po-
barva obraz, »ali si sam?«

»Ali ne veš, da je kaplan vedno
sam?« posmeje se Znoj, »saj je zato
še v narodno pesem prišel, revež! Pa
pojdi noter, da se kaj pogovoriva!«

»Oprosti, danes res nimam časa,
pridem pa jutri ali katerikoli dan
želiš; danes moram pisati važno pismo,«
izgovarja se Sedmič nekako
sramežljivo.

»O, saj te poznam,« pravi Znoj
nekoliko užaljeno, »preveč imaš dru-
gih in boljših zabav, moja družina
ti ne prija posebno. No, pa saj te nič
ne silim, toda v nedeljo pa prideš na
žegnanje, ne?«

»Žegnanje imate?«

»Da, in naše pevsko društvo
»Slava« priredi veselico ob tej pri-
liki. Le pridi in videl boš, da se boš
izvrstno zabaval,« vabil je Znoj.

»Pridem, gotovo pridem!« oživi
se v posebnem ognju Sedmič, »za da-
nes mi pa res ne zameri!«

»Saj vem, že kake srčne bole-
čine,« smejala se je kaplan, »pa pride
že kmalu čas, ko boš prebolel taka
čuvstva. V nedeljo pa le pridi, samo
glej, da te ne zmoti kaka tukajšnja
deklica; do teh imam jaz besedo,
ha, ha!«

Prijateljta sta si segla skozi
ograj v roke in Sedmič je odšel. Ka-
plan je pa še dolgo gledal za njim in
prijetne misli so mu polnile glavo,
ko se je spomnil prihodnje nedelje.

Ko se je vrnil Sedmič na Golo,
je bilo že skoraj temno. Po večerji je
šel takoj v svojo sobo, kjer je pisal
Flerinu pismo, proseč ga, naj mu, če
mogoče, naznani starše svoje varo-
vanke Marijanice Kokalj, mu pove-
dal, da jo mislita Jevševca dati slu-
žit in da bi ji on, Sedmič, v Ljub-
ljani preskrbel službo, kjer bi bil
tudi še tako tankovestni varuh lahko
brez skrbi, da je deklica v poštenu
liši.

Sedmič je bil olajšan, ko je spi-
sal to pismo. Kot bi bil storil člo-
vekoljubno delo! Ze se je bil raz-
pravil, da bi begel v posteljo, in
ugasil svetilko. A glej, mesec je si-
jal tako lepo skozi okno, da se Da-

vorin ni mogel ubraniti skušnjavi,
da ne bi odprl okna, se naslonil nanj
in gledal v bajno mesečino. Duh mu
je poletel tja proti jugozahodu vrh
Gorjuše, kjer gotovo že počiva de-
viško telo lepe deklice v sladkem
spanju in sanja sanje o lepši in bolj-
ši bodočnosti. Tudi Sedmič se je zamis-
lil v prihodnost, ki mu je sicer pri-
krita, vendar si je ustvaril popolno
in jasno sliko svojega prijetnega
bodočega življenja.

VIII.

Na angeljsko nedeljo je bilo v
Leskovju vselej zelo živahno. Žegna-
nje je bilo in ker je pevsko društvo
»Slava« vsako leto na ta dan prire-
jalo dobro aranžirano veselico s prav
izbranim in zanimivim sporedom,
prihleti so veselja in razvedrila žej-
ni kmečki kakor gosposki ljudje iz
vseh bližnjih sosednjih krajev, tako
da je bil sicer prostorni Judežev vrt,
kjer je bila prireditvev, vsako pot pre-
tesen. Gostilničar Judež je bil vesel
tega žegnanja, veselo ga je bilo dru-
štvo »Slava« in veseli so ga bili vsi,
ki so se udeležili veselice.

Tudi letos, to je v letu dogodkov
te povesti, prireditvev ni kar nič za-
ostala za onimi prejšnjih let. Morda
je bila v kakem oziru še boljša. Vrt
je bil okrašen a narodnimi zastavami
in na bližnjem holmem poleg cerkve
so pa veselo pokali topiči. Zato je
vladalo na veselici pravo sejmako

razpoloženje in vrvenje, in kar je
bilo pridnejših pivcev, so že zakro-
žili kako veselo domačo, da je odme-
valo po gosposki odlični vasi.

Tudi Borčevi so prišli na veselico
s Sedmičem. Prišli so peš, ker je šla
pot čez Smrečnik, kot vemo, večino-
ma po senci, za zvečer za vrnitev je
pa naročil Borec hlapcu Petru, naj
pride z vozom ponje.

Lastne mize niso mogli dobiti,
zato so se na povabilo Borčevega
prijatelja, sodnega nadoficijala
Bežka iz hližnjega mesteca Bičja,
vsedli k tega mizi pod širokovejat
divji kostanj.

Sedmič se pri mizi ni mogel nič
dosti videti. Zato je odhajal proč,
opravičevaje se napram Borčevim,
da gre pogledat to in ono. V resnici
ga je pa mrzela Borčevka, ki je pre-
žala na njegove oči, kam se bo ozrl
in vedno lovila priliko, da bi se njiju
pogleda srečala.

Sedmič si je res natančno ogle-
dal ves veselilni prostor. Na po-
sebnem, nekoliko vzvišenem pro-
storu, je Matizar preoblečen v člo-
veka, čegar zunanost ni dala dolo-
čiti, ali je Italijan ali Madžar ali
morda celo Anglež, kazal umetnosti
paajih zveri ter vpil in kričal nad psi
in ljudmi, ki so se rinili okrog njega,
kot bi se svet podiral. Bilo tukaj ni
nobene vstopnine, a kdor ni dal prav
ničesar, ko je pobiral Matizar prsto-
voljne doneske, zatulil je pobiralec

nad njim, da bi se strahopetnež sko-
raj udrl pred njim v zemljo.

Sedmič je šel naprej ogledovat si
druge zanimivosti. Videl je tu naj-
znamenitejšo žival celega sveta — v
majhni kolibi je bilo namreč veliko
ogledalo in kdor je bil radoveden
videti tisto najznamenitejšo žival, je
plačal groš in šel gledat sebe v ogle-
dalo — takoj nato je bil pa priča tre-
nutnemu fotografiranju. Vsak foto-
grafiranje je proti plačilu dobil od
fotografa majhno ogledalce, kjer je
videl svojo fotografijo. Ko se je ne-
kim pijanim kmetiskim fantinom
proti večeru zdelo to fotografiranje
norčevalna šala, so fotografu razbili
ves aparat in ko je ta — fotograf
namreč — ugovarjal, prisilili so še
njemu par gorkih ter vrgli oboje čez
planke v koprive.

Za fotografom je bila gosta živa
meja, za njo pa Judežev pod, kamor
se je prišlo po ozkem prehodu skozi
mejo in kjer je bil napis: »V hudo
lunkno«. Tu se je plesalo. Šepavi
Kračelj je vlekel karmniko, da so
prevpili njeni glasovi včasih celo
štiri škripace, ki so s svojimi ne-
snažnimi instrumenti kratkočasili
cenejše posetnike veselice tako iz-
borno, da se je gostilničar Judež ne-
koč pohvalil, da ima vsako leto po
žegnanjski veselici skoraj do Novega
leta mir pred mišimi in podganami,
ker mu vse prepodi ta slavna godba.

(Datje pribodnja.)

zadnje sredo hudo napil v Stanitsovi snopariji na Bregu. Obležal je pijan v lokalu, vsled česar ga je hlapec zavlekel v konjski hlev, da bi tam svoje pijanost prespal. Zjutraj so našli siromaka v hlevu mrtvega. Umrl je vsled brezmerne zaužitja alkohola.

Iz Ptujca. Za naslednika odposlanemu dr. Högljerju je določil paša Ormig nekega Wagnerja. O tej spremembi pravijo celo nemški Ptujčani: »Ali se naj župan drži občinskega statuta in naj izroči agende, ki pripadajo magistratu kot politični oblasti prve instance, zmnožnemu uradnemu načelniku, ali pa žvižgamo na avtonomijo. Naj pride vladni komisar, da bo napravil v mestni upravi red!« Govori se, da bo začel v tem smislu drž. posl. Malik na Dunaju posebno akcijo.

»Sokol« na Vranskem ima svoj 1. redni občni zbor v nedeljo, dne 28. t. m. ob 4. uri popoldne v salonu hr. Košenine.

Čitalnica v Slovenjgradcu priredi 28. t. m. v Narodnem domu veliko plesno veselico, pri kateri bo sviral godba pešpolka št. 17. iz Celovca.

Koroško.

Konference za vodopravni zakon na Koroškem. Včeraj so se pričele na povabilo deželnega predsednika koroškega v Celovcu konference za načrt novega vodopravnega zakona za Koroško. Konference so se udeležili koroški državni poslanci, zastopnik deželnega odbora in deželnega kulturnega sveta. Poljedelsko ministrstvo zastopa ministerjalni svetnik dr. Dentsch. Današnje konference se je udeležil tudi sekcijijski šef dr. Seidler, ki je prišel včeraj z Dunaja.

Ropar v vlak. Na turski železnici se je pred Belo pridružil med voznjke nek ženski, ki je bila sama v ženskem oddelku. Neznani moški in ji je ponudil na prodaj razne parfume. Kljub temu, da ga je ženska odločno zavrnila, jo je hotel prisiliti, da bi duhala iz male stekleničice. Ker je postal neznanec končno nasilen, je začela klicati ženska na pomoč. Tik pred Belo so prileteli v njen oddelk sopotniki, toda predno so mogli prijeti predrznega roparja, ki je hotel žensko omamiti in okraati, je skočil ta skozi okno in pobegnil. Do sedaj še nimajo za njim nobene sledi.

Primorsko.

Istrski deželni zbor. Pogajanja glede delazmožnosti istrskega deželnega zbora, ki se vrše že dolgo časa, in ki so bila že enkrat prekinjena v svrhu dobave natančnih informacij, niso dosegla do sedaj še nobenih uspehov. Najhujši boj se je vnel med hrvaško - slovenskimi in lastnimi zastopniki glede delitve občin, ker hočejo Italijani priklopiti popolnoma slovenske vasi v bližini večjih okrajev lastnim mestom in trgov. Mogoče je, da so pogajanja popolnoma razbičala in bo delovanje istrskega deželnega zbora onemogočeno.

Stavka v Trstu. Včeraj zjutraj so kot običajno prišli vsi delavci v skladišča v Trstu na delo. Po kontrolnem branju pa so vsi delavci zapustili delo in napovedali splošno stavko. V velikih gručah, ki so sledile druga drugi, so obšli vse večje delavnice na prostem in so pridobili veliko delavcev za stavko. Delavci so ostali do sedaj mirni in niso povzročili nobenih izgovorov.

Ubežla trgovca. Včeraj sta pobegnili z Reke lastnika špeditijske in produkcijske tvrdke brata Baruch. Pred dvema letoma je pobegnil njih starejši brat, takratni lastnik tvrdke, ker je ponaredil več menic. Kam sta pobegnila sedaj njegova brata, ki sta vodila za njim dve leti tvrdko, je neznan. Med upniki je največ ograških tvrdk.

Tatvina kave v Trstu. V prosti luki v Trstu so zasedli že pred par meseci velike in obsežne tatvine kave. Aretirali so že več delavcev, ki so kavo kradli in več trgovcev, ki so ukradeno kavo od njih kupovali. Včeraj so zopet aretirali strojnika Rosoviča, pri katerem so dobili vrečico kave. Pri hišni preiskavi na njegovem domu so dobili precejšnjo zalogo ukradene kave in še več drugih predmetov. Rosovič je služil že dvajseto leto in bi bil moral iti prihodnji mesec v pokoj.

Ponesrečena vzloma. Sinoči so vlomili neznani vlomilec v trgovino za sladice Giamporearo v Trstu. Prebili so debel zid in navrtali veliko blagajno, v kateri so mislili, da je večja vsota denarja. Toda v blagajni so dobili samo 30 K. Zato pa so odnesli iz trgovine za okroglo 300 K raznih likerjev. — V isti noči so ušli tudi neznani vlomilec v trgovino z deželnimi pridelki Franca Skapina v Trstu. Ko so prevrtili zid, so našli na veliko steklenico olja, ki je stala ob zidu. Steklenica se je razlétela, ker je povzročila tak ropot, da

so se zbudili sosedovaleci, ki so vlomilce prepoznali.

Slovenska društva v Pulju priredijo 3. februarja v Narodnem domu velik ples na korist hrvaške šole.

Ogenj na parniku. Včeraj je pristal v pristanišču v Pulju parnik Avstro - Americe »Baltico«, ker je izbruhnil na parniku med vožnjo v skladišče za bombaž požar. Ogenj se je zelo hitro razširil. Požara niso mogli drugače pogasiti, kakor, da so zapeljali parnik s prednjim koncem na nasipino, tako, da je prišel zadnji konec, kjer je bilo gorilo skladišče pod vodo.

Jugoslavanske ženske organizacije.

V veliki dvorani Mestnega doma je predaval snoči, naprošen od Splošnega slovenskega ženskega društva, gosp. profesor dr. Ilešič, o jugoslovanskih ženskih organizacijah.

Prvi poskus najdemo v letu 1848. Žensko gibanje se je osredotočilo takrat razen na Dunaju še v Zagrebu in v Pragi. V Pragi je k temu zlasti pripomogel I. vseslovanski shod. Omeniti je pred vsem Hrvatice Kunovič, ki je zaprosila s spomenico pri cesarju za ustanovitev zavoda za vzgojo odraslih deklet. Bila je svobodna hčerka svobodnega naroda, ki je napovedala boj vsaki domišljavosti in vsakemu luksusu ter je hotela v svojem zavodu utrditi svoje gojenje v narodnem duhu. Zlasti je hotela zbrati v svojem krogu hčere obrtnikov in srednjega stanu. Njeno podjetje je imelo tedaj poleg narodne, začetno tudi socialno smer. Toda Kunovičeva ni imela sreče, zarubili so ji vse, kar ni bila, od sile primorana, zanesla sama v zastavljalnico. Ločila se je od svojega moža in je izginila iz Prage. Taka je bila usoda prvega slovanskega ženskega društva.

V Karlovcu se je ustanovila pod Jarnevičevim in Nedaričevim prva visja dekliška šola v privatnem stanovanju, toda občinstvo je bilo napram temu zavodu zelo nezaupljivo, ker se je zdel osnovan preveč na narodni podlagi, poleg tega pa sta se voditeljici tudi skregali med seboj, vsled česar je zavod razpadel.

Med Srbi je ustanovila Milica Stojadinovičeva, ki ji hočejo sedaj postaviti spomenik, prvi ženski licej. Tudi ona je prišla v najhujšo bedo. Prva poznjša srbska ženska organizacija se je ustanovila nato v Novem Sadu leta 1867, kjer je delovala Savka Subotičeva. Ta organizacija obstoja še danes, pa je v madžarskih rokah. Leta 1871. se je ustanovila v Veliki Kikindi srbska ženska organizacija, ki obstoja še danes in je tedaj najstarejša. Od tedaj se je ustanovila cela vrsta takih srbskih društev, tudi v Bosni, Dalmaciji in Severni Ameriki. Tako društvo obstoja v Budimpešti ter je to društvo podedovalo pred leti 250.000 K in ima namen, podpirati dijakine visokih šol. So pa podobna društva tudi še v Pančovi, Szegedinu, Temišvaru, mnogo jih je na Hrvaškem, 3 društva so v Dalmaciji in mnogo v kraljevini Srbiji. Žensko društvo kraljice Natalije vzdržuje višjo gospodinjstvo šolo. V Srbiji pa je še mnogo drugih ženskih društev, tako »Društvo treznosti«, »Kolo srbskih sester«, »Materinsko udruženje«, »Društvo ženskih uradnic«. Leta 1910. je bilo v Srbiji 40, na Ogrskem 22, na Hrvaškem 24, v Avstriji 4, v Bosni 11 društev in v Ameriki 3 društva s skupaj 5441 članicami in premoženjem 927.514 K.

Društva so izdajala tudi svoja glasila, izmed katerih so najbolj znana »Ženski svet«, »Žena« in »Domačnost«.

Hrvaška ženska društva so starejša. »Damenverein« se je ustanovil leta 1855, od istega leta sem pa imajo hrvaške žene tudi društvo, ki mu je naloga skrb za dečo, tako »Društvo pestovalstva«, ki ima 124 članic in 78.000 K premoženja. Hrvatice imajo 18 društev, poleg teh 9 židovskih ženskih društev. V »Gospodinskem klubu« se shajajo žene iz najvišjih krogov, največ ugleda pa ima »Udruženje učiteljic kraljevine Hrvaške in Slavonije«, ki obstoja že 12 let ter je ustanovilo list »Domače ognjišče«. V to društvo vstopijo tudi lahko gospe in matere, ki niso učiteljice in je tedaj društvo splošno žensko. Društvo je ustanovilo »Koljevko«, kamor prinašajo matere čez dan male otroke. V tem zavodu se lahko izurijo deklice v pestunje. Ustanovilo je nadalje »Splošnišče« za šolsko dečo, da se ne pokvari na ulici. Društvo ima tudi svoje ferijalne kolonije, kamor sprejema približno 100 otrok. Poleg tega pa namerava društvo ustanoviti še kuharsko šolo za odrasle deklice, zavod za slaboumne in zanemarjene otroke ter obmorski sanatorij za učiteljice, nadalje v Zagrebu veliko gospodinjstvo šolo s 4 temeljnimi razredi in 5. razredom, ki uvaža v gospodinjstvo. Vendar kljub vsemu temu energičnemu gibanju ni-

majo žene še nobenega svojega jugoslovanskega modnega lista, ker ga ne morejo vzdržati zaradi prevelikih stroškov.

Potrebno in zelo častno za naše žensktvo bi bilo, da bi po vzoru čeških ženskih organizacij tudi na jugu začeli z ženskimi razstavami, kakor so bile razstave »Srbske žene« in »Bolgarske žene« v Pragi.

Dnevne vesti.

Novemu občinskemu volilnemu redu bi moral zapeti čast in hvale novi župan v svojem programnem govoru, tega mnenja je »Slovenec«. Moderna demokratična načela so pogoj za uspešni razvoj mesta in ker je občinski volilni red baje demokratičen, zato bi moral novi župan temu volilnemu redu posvetiti v svojem programnem govoru najobsežnejši pasus, ker bi sicer dokazal, da kot župan ni za svoje mesto. Ne zdi se nam vredno raziskavati, v koliko so slavospevi temu ali onemu volilnemu redu merodajni za sposobnosti, ki jih mora imeti župan ljubljanskega mesta, ne bo pa odveč, ako ad vsem demokratizem spregovorimo dve, tri. Demokratičen bi naj bil novi občinski volilni red ljubljanski? Kaj pa je demokratičenega na njem? Nič, prav nič. Demokratičen bi bilo, da bi se dala najširšim slojem neizkaljena volilna pravica. Ali se je to pri občinskem volilnem redu ljubljanskem zgodilo? Dala se je sicer širokim plastem volilna pravica z eno roko, z drugo pa se jim je ta volilna pravica zopet vzela s pluraliteto. Efekt novega volilnega reda je torej isti kakor starega. Široki sloji slej kot prej ne odločujejo. Novi volilni red torej v bistvu ne znači prav nobenega napredka, marveč preje patifikacijo starega sistema in starih krivice. O demokratičnosti novega volilnega reda potemtakem ni moči govoriti, ker je v resnici reakcionaren do skrajnosti. Sicer pa, ali je morda to demokratično, ako se hoče občinarjem odvzeti upliv na lastno občinsko upravo s tem, da se prizna volilna pravica slojem, ki ne bivajo v mestu in ne katere z mestnim prebivalstvom ne vežejo ne gospodarski, ne drugi interesi? Menimo, da takšne zgolj najnižjim strankarskim ciljem služče mahinacije nimajo prav ničesar skupnega z demokratizmom. Zato je imel dr. Tavčar čisto prav, ko ni niti z besedico omenil skrupulca, ki po svoji monotonosti nima primere v cel! Avstriji.

V denunciranje se je »Slovenec« že tako uživel, da mu denuncijantska žilica ne da miru. Lani je obrekoval naprednjake ter jih dolžil veleizdajstva in iredentizma. Letos mu je v tem oziru že pošla snov, zato je v resničen, da je naletel na porabno stvarino — učiteljskih vrst. To pot sicer ni še našel veleizdajnikov in iredentistov, iztaknil pa je revolucijonarje in anarhiste, ki so pa zanj prav tako dragocena divjačina kakor prvi. Učiteljstvo hoče sicer imeti samo skorjico kruha, toda za klerikalno gospodo s polnimi bisagami in s polnim trebuhom je že ta zahteva nedopustna, ako pa kak učitelj zakliče »na barikade za naše pravice, na barikade za zboljšanje našega gmočnega položaja«, je to že revolucija, prava pravcata revolucija. Ako pa vrhu tega učitelji, ki seveda s svojo plačo 60—100 kron si najno lahko žive, izjavljajo, da ne morejo pristopiti k mornariškemu društvu, Pje to ne samo nezvestoba do države in cesarja, marveč naravnost anarhija. Učitelji pa so seveda anarhisti, ki se jih mora ukrotiti s tem, da se jim odtegnejo še tisti revni vinariji, ki jih dobivajo za plačo, in da poginejo od lakote kakor pes na gnoj. In »Slovenec«, pravijo, da je krščansko-katoliški list. Torej mora biti ta »Slovenec« pisava prav po krščansko-katoliški morali!

Klerikalci, trgovci in obrtniki. Iz Dobropolja: Blizajo se volitve v trgovsko in obrtno zbornico in klerikalna stranka se je vrgla z vsem ognjem in agitacijo, da bi tudi to napravo dobila v svoje roke. Trgovci in obrtniki, pomislite, da vas sedaj lovi tieta stranka, katere se je pri svojem rojstvu zaklela, da mora trgovski in obrtni stan uničiti in je zato celo kranjsko deželo preplavila s konsumnimi društvi, katerih polovico jih je že poginilo, ostanek pa umira na jetiki in tudi dobropoljsko ne bo zadnje med njimi. Trgovci in obrtniki! Zdaj je najpripravnejši čas, da se prav dobro spomnite na vsa početja klerikalne stranke proti obrtnemu in trgovskemu stanu. Le obudite si živo v spomin, kako se vam je streglo po življenju, in obrnite zdaj tej stranki hrbet. Šramotno bi bilo za trgovca in obrtnika, da bi volil sedaj s tisto stranko, katere namen je, vse trgovce in obrtnike po deželi uničiti s konsumi. Pomislite, kaj je rekel naš državni in deželni poslanec Jaklič enkrat pred svojim prijateljem, ki je krčmar in trgovec: »Veš, v Dobropoljah ni potreba (razen

konsuma) nobene gostilne in nobene trgovine!« Ta njegov prijatelj, krčmar pa mu je dobro povedal: »Seveda je ni treba zate, ne v Dobropoljah in nikjer drugod; kar v farovž greš, pa te zastoj naufutro in napojijo!« — Veliko prijateljstvo gostilničarjem kaže naš Jaklič tudi s tem, da povod sili po občinah, da naj na pijačo davke napravijo, ali pa še povisajo, ker misli, da s tem prizadene samo krčmarja, ne ve pa, da je s tem pijača za vse podražena. In kakšno ljubezen imajo klerikalci do trgovskega in obrtnega stanu, kaže najboljši zopet naš Jaklič. On je vpeljal pri naši posojilnici, da morajo trgovci in obrtniki plačevati 1% višje obresti, kakor drugi dolžniki. Taka je klerikalna ljubezen za nas trgovce in obrtnike. In take ljudi naj volimo obrtniki, da bi nam potem lažje vratove zavijali. O, nismo tako neumni, kakor konj, ki se da ujeti na pušelj detelje. Zato pa bomo tudi pri volitvah obrnili zavedni dobropoljski trgovci in obrtniki klerikalni stranki hrbet, ker nočemo dajati vajeti in biča v roke ljudem, ki bi nas radi samo izkoriščali.

Politični zapletaji v Istri. V Istri se že dlje časa opaža, da vladajo gotova nesoglasja med faktori, ki odločujejo politiko ondotnega hrvaško-slovenskega naroda. Ali se ta nesoglasja tičejo političnih ali gospodarskih vprašanj, se ne more natančno vedeti, ker se je doslej vse doigravalo za kulisami. Vendar pa se zdi, da je izzvalo nesporazumljenje med istrskimi hrvaško-slovenskimi politiki v prvi vrsti vprašanje glede hrvaškega učiteljskega v Kastvu. Znano je, da zahtevajo dijaki in profesorji tega zavoda, da se učiteljske premesti iz Kastva v Pazin. Za to premostitev je večina istrske inteligence in istrskega prebivalstva, dočim kolebajo poslanci med obojema strujama, ne da bi se mogli odločiti, da bi se zavzeli za to, da ostane učiteljske v Kastvu, niti da se premesti v Pazin. Kakor pa vse kaže, je v zadnjem času dobila premot struja, ki hoče, da ostane učiteljske v Kastvu, zakaj v kratkem se ima tu pričeti z zgradbo novega poslojpa za učiteljske. Toda to je, kakor se zdi, samo prilito olje v zakulisni spor, ki se je pojavil v novejšem času med istrskimi hrvaško-slovenskimi politiki. Dokaz tega je dejstvo, da je eden izmed deželnih poslancev — dr. Gjuro Červar — odložil svoj mandat. Toda javnost bi za to ničesar ne vedela, ako bi tega ne razglasilo namestništvo v Trstu v svojem uradnem listu. Čemu ta tajnost in to prikrivanje? Ali niso volilci prvi poklicani v to, da jih poslanci obvesti, ako polaga od njih sprejeti mandat zopet nazaj v njihove roke? Iz tega prikrivanja samega dejstva, da je dr. Červar odložil svoj mandat sklepamo, da Červarjev odstop ni povzročilo samo vprašanje kastavskega učiteljske, marveč da so bili zanj merodajni tudi politični motivi. Dr. Červar je od mladih nog zagrazen pravaš in je bil tudi eden izmed prvih istrskih politikov, ki se je pridružil takozvani vsepravaški slogi, ki so jo lani zvarili v Zagrebu. Ker je za pravaško politiko razen dr. Laginje in par drugih le malo istrskih politikov, je najbrže prišlo tudi do političnega spora med temi in dr. Červarjem, vsled česar je dr. Červar odložil svoj mandat. Sicer pa bi bil dr. Červar dolžan, da navede javnosti, predvsem pa svojim volilcem vzroke, ki so ga prisilili, da je odstopil.

Iz justične službe. Pravni praktikant v Ljubljani Fran Spiller je imenovan za avskultanta.

Opozarjamo na prijateljski sestanek članov političnih društev in njih rodbin, ki se vrši jutri v sredo, dne 24. januarja ob 8. zvečer v veliki dvorani »Narodnega doma«. Pri prireditvi koncertu cel orkester »Slovenske Filharmonije«. Opozarjamo, da se osebno ne bo vabilo in da je dobrodošel vsak član ljubljanskih političnih društev, dobrodošle so pa tudi njihove rodbine.

Rešila postaja. Slednji čas se pogosto dogaja, da zahtevajo ljudje rešilno postajo izven mesta. Ker vsled tega rešilna postaja večkrat ljubljanskim zahtevam ne more vstrezati, je odbor v svoji zadnji seji sklenil, da se rešilna postaja izven mesta v bodoče ne bo porabljala.

Fantovski prepri zaradi streljanja s topi. V Zaborštu v brdskem okraju so se sprli domači fantje zaradi streljanja s topi. Med prepriom je pograbil Ivan Igličar lesen kolček in udaril z njim po glavi tovariša Rudolfa Zupančiča. Zupančič, ki je težko ranjen, je padel in obležal nezavesten na tleh.

Nesreča v gozdu. Pri podiranju dreves v eraričnem gozdu »Učjaku« v sosednem okraju Idrija je padlo drevo na 45letnega delavca Ivana Erjavca. Erjavce je obležal na mestu mrtve.

Nesode. 11letna posestnikova hči Ivana Kobal v Idriji se je z nožem sunila v desno oko in se težko

poškodovala. — Samski mlinarski pomočnik Ivan Čizmar iz Cerkelj je prišel z desno roko med koleca, ki so mu jo strla. — Kajžarjevemu sinu Karla Mrharju je priletel pri delu ostrorob kamen v levo oko in je težko poškodoval.

Zaplečniki. Na svatovanje posestnika Franca Šibenika v Pleševcu je prišlo okoli 11. ponoči več domačih fantov, ki so hoteli zaplečvati. Ker se jim zabranili svatje vstop v svatbene prostore, so začeli fantje pred hišo razgrajati in razbijati. Polomili so tudi voz, ki je čakal pred hišo erega svatov. Končno so velji-ve zaplečnike svatje razgnali.

Elektrodiagnostika. Sporred z torka, dne 23., sredo 24. in četrtek 25. januarja 1912: Popoldanski spored. Vojški telovadci v Turinu. (Prekrasen naravni posnetek.) Nick Winter in nepoštena guvernant. (Velekomično.) Zlatnik. (Lepa drama.) Little Hans v novi obleki. (Zelo komično.) Večerni spored ob 7, 8. in 9. Komična novost. Izkrvavel. (Drama v treh dejanjih. Najboljša senzacijska učinkovitost slovitte Nordiskfilm Co. Igrajo prve vrste umetniki.) V petek, 26. januarja specialni večer z izbranimi slikami, med njimi senzacionalna privlačnost »Deklica iz bara« (samo zvečer) in »Menjane vloge« (amerikanska burka) in ena slika Luke. V soboto, dne 27. januarja 1912: Senzacijska borzna komedija Denar ali Mamon in ženske z gđ. Lylli Beck, ljubeznivo igralko, znano iz glavne vloge v »Morfinistih«.

Tat zimskih sukenj prijet. V zadnjem času je bilo v Ljubljani ukradenih več zimskih sukenj, ne da bi se moglo priti storilen na sled. V petek opoldne pa je ustavil policijski stražnik na Krakovskem nasipu nekega okrog 30 let starega elegantno oblečenega možkega, kateri je prodajal štiri pare zimskih čevljev in ga zaradi sumljivega imetja predstavil t uradu. Policija je takoj pričela intenzivno poizvedovati in dognala, da ima opraviti s zelo nevarnim tatom Franom Oturepcom, rojenim v Paridolu v okr. Celje na Štajerskem. Aretiran. ki je bil že petkrat zaradi hudoodelstva tatvine in goljufije predkaznovan je nosil suknjo, katere je bila 16. t. m. zjutraj ukradena iz predsobe e. kr. profesorju pl. Alfredu Valenta. Poleg ukradene suknje je imel pri sebi tudi zimsko krovico, katere je ukradel redakterju Antonu Peseku. Pri hišni raziskavi je policija našla več obleke in veliko posodo za mleko z napisom »Laverca« Oturepec je tudi sumljiv, da je v Sv. Florijana ulici št. 24, kjer je stanoval ukradel iz podstrešja dva para škornj in nekaj perila v gostilni pri »Belem volku« pa zimsko suknjo. Oturepec je zelo premeten tat in mu je policija že meseca avgusta l. l. dokazala tatvino nekih čevljev na Bleiweisovi cesti. Izročili so ga deželnemu sodišču.

S ceste. Predvčerašnjem je neki dečko po Valzarjevem trgu z vpreženim konjem tako naglo in neopredvidno vozil, da je z vozom zadell nekega kolesarja, kateri pa pri padcu k sreči ni zadobil posebnih poškodb. Po Marije Terezije cesti je pa nek mesarski pomočnik pripeljal v mesto večjo množino klobas. Ko ga je mitniški paznik opozoril na mitnino, za je začel pomočnik zmerjati z raznimi psokami ter mu groziti češ, da mu bode že pokazal, kadar pride-ta kje skupaj. S tem možakar pa ni ubral pravih strun, o čemur se bode prepričal pri pristojni oblasti.

Detomor. Včeraj sta pri Slapah iz Ljubljane potegnili dva dečka mrtve truplo novorojenke. Truplo je bilo popolnoma razvito in zavito v plateno cunj. Nečloveške matere se orožništvu dosedaj še ni posrečilo izslediti.

Aretiran je bil leta 1886. na Brdu rojeni ter na Ihan pri Kamniku pristojni, slaboglasni Fran Rak, kateri ima za mesto prepovedan povratek. Oddali so ga sodišču, po prestopni kazni se bode moral pa povrniti zopet v svojo domovino.

Izgubljeno in najdeno. Ga. Marta Weinlichova je izgubila zlato zapestnico. — Gospod Miro Kamenšek je izgubil zlat prstan. — Neka dama je izgubila 40 K denarja. — Gđ. Marija Schifferjeva je našla srednjo vsoto denarja, katerega dobi izgubljen pri najditelji Pred škofijo št. 16. — Izvošček Alojzij Pukelstein je našel zlato zapestnico, delavka v tobačni tovarni Ana Japljeva pa denarnico z manjšo vsoto denarja. — Hišnik Ivan Perko je našel zavoj papirja.

Narodna obramba.

Šentjakobsko - trnovska moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda je imela v nedeljo, 21. t. m. ob 10. uri popoldne svoj občni zbor v salonu g. Leona Pogačnika (preje J. Pock) v Florijanski ulici. Ker je predsednik g. Hinko Franzl radi boleznih zadržan, vodi občni zbor podpredsednik g. Vondina. Poudarja

važnost podružnice prepotrebne družbe sv. Cirila in Metoda, ki ima v tem okraju 202 člana, a bi jih imela lahko po številu trdnih in zanesljivih naprednikov lahko že 1000. Nato sledi poročilo tajnikova. Podružnični odbor je imel v minulem letu 8 oborovih sej, ob priliki veselice pri g. Srakarju dobila je podružnica okroglo 600 K čistega dobička, za kar gre posebna zahvala častitim damam, pevskemu društvu »Ljubljanski Zvon«, ter gospodom Babiču in Srakarju za brezplačne prostore in razsvetljavo. Ob priliki 25letnice podružnice prejela je od župnika gosp. Vrhovnika jako laskavo pismo, kateremu je bilo priloženih 25 K, za kar se podružnica toplo zahvaljuje g. župniku. Društvo ima 17 pokroviteljev (po 200 K) 20 ustanovnikov (po 20 K) in 165 rednih članov. Poročilo blagajnikovo izkazuje 1283 K 62 v dohodkov, od katerih je je oddalo glavni družbi 1224 K. Ker so računski pregledniki zaposleni, dali so pismo izjavo, da so računski sklepi v najlepšem redu in da naj se da blagajniku absolutorij, kar se tudi zgodi. Pri sledečih volitvah izjavlja bivši predsednik g. Hinko Franzl po pooblaščenju, da ne sprejme radi mnogih poslov pri svoji obrti več izvolitve. Nato se sprejme sledeča kandidatna lista in sicer per acclamatiomem: g. Bučar Ant., g. Jeršek Avg., g. Jeruc Ot., g. dr. Kozina Pavel, g. Kovač Fr., g. Lapajne Štef., g. Pogačnik Anton, g. Rode Mat., g. Slane Vl., g. Smole J., g. Šeme Ant., g. Trtnik Fr., g. Vončina Val., preglednika računov g. Rötthel M. in Leben Anton. Pri zadnji točki izreka občni zbor celomu odboru in posebno pa še bivšemu predsedniku g. Hinko Franzlu in bivšemu tajniku gosp. Zirkelbachu svojo zahvalo za veliki trud. Nato se zahvaljuje podpredsednik g. Vončina za udeležbo bodreč članke k neumornemu delu za družbo in narod.

Društvena naznanila.

V. redni občni zbor telovadnega društva Sokol I. se je vršil v soboto, dne 20. januarja, v gostilni g. Jerneja Černeja na Sv. Petra cesti. Mnogostevno obiskani občni zbor je otvoril starosta dr. Tomlinšek, ki je pozdravil vse navzoče ter posebej se zastopnike časopisja, zube Ljubljana I., poslanca gospoda profesorja Heinslerja. Nato je poročal o telovadbi in o uspehu Sokola I. pri svetovni tekmi v Turinu, kjer sta odnesla br. Stane Vinčar prvo, br. Smole treje darilo med Slovenci. Spominjal je tudi na uspehe »Sokola I.« v hamniku. V društvu so se prirejale razne uradbane prireditve, pri katerih je sviral novoustanovljeni salonski orkester »Sokola I.« rožnata zahvala gre častitim damam za pridno nabiranje denarja in prispevkov za društvo, istotako tudi bračom članom, ki so pripomogli društvu do tako lepih uspehov. Moncom leta 1911 se je »Sokolu I.« zaprla telovadnica in društvo bi bilo nemogoče izvrševati svoje glavne naloge, telovadbe, če mu ne bi bil priskočil o pravem času na pomoč »Ljubljanski Sokol« ter dal društvu na razpolago svojo telovadnico, za kar mu gre najtoplejša zahvala. V minulem letu je izgubil »Sokol I.« dvojce marjivih članov: brata Camerana in brata Šibenika, kateri zaunji je storil kruto smrt pod roko morilcevo. V znak sožalja so se vsi navzoči dvignili s svojimi sedežev. Nato sledi poročilo tajnikova. Letos savi društvo svoje petletnico in upati je, da se bo ta obletnica slavila na dostojen način. Nato je bilo tajnikovo poročilo z odobrenjem sprejeto. Blagajnikovo poročilo nam izkazuje za minulo leto 9188 K 59 v dohodkov, prometa je bilo pa v društvu 18.191 K 44, tako da ima društvo v gotovini sedaj 5649 K 42 vin. — Blagajniške knjige so v redu in se blagajniku pociu absolutorij. Ker je starosta osebno zaprosil, odda voustvo naučajnega občnega zbora poustarosti dr. ravlu Petstotniku, izjavi pa, da v slučaju, da ga občni zbor vnovice izvoli za starosta, sprejme izvolitev. Nato sledijo poročila posameznih odsekov, kakor veselicega odseka, orkestrinega odseka, pri katerem poročata predsednik in blagajnik tega odseka, dalje knjižničarjevo poročilo, poročila pevskega odseka in končno poročilo telovadnega odseka, ki je želo pri navzočih največje priznanje. Pri na to sledečih volitvah odbora so bili izvoljeni naslednji člani: starosta dr. Tomlinšek, poustarosta dr. P. Pestotnik, namestnik Vidmar St., ostali odborniki: Slapničar Iv., Drmelj L., Mulaček J., Rozman R., Gorup D., Tepina L., Accetto Avg., Stor St., Drusot Fr., namestniki odbora: Zaje J., preglednik računov Kajzelj in Jug. Nato se voli 18 delegatov za sokolsko župo Ljubljana I. in sicer ves odbor in pet članov, 6 članov za občni zbor Slov. Sokolske zveze. Na

to se volijo predsedniki posameznih odsekov; za veselice odsek br. Trpin, za orkestralni odsek br. Vidmar, za pevski odsek br. Počivalnik, za trobentarski odsek br. Rozman in za izletni odsek br. Slapničar. Nato izreče občni zbor še specijalno zahvalo kapelniku gospodu Jakilu in članu slov. opere gosp. Bukšek. S spodbujajočimi besedami zaključil brat dr. Pestotnik občni zbor, želeč društvu v novem poslovnem letu mnogo vsestranskega uspeha.

Slov. žensko telovadno društvo je imelo včeraj svoj XII. občni zbor. Otvorila ga je starostka gospa Franja dr. Tavčarjeva, ki je v iskrenih besedah pozdravila navzoče članice. V svojem nadaljnjem govoru je konstatirala, da se je društvo v preteklem letu jako lepo razvijalo, navzlic temu da je šolska oblast prepovedala učenkam obiskovati telovadbo v društvenih prostorih. Proti temu se je društvo pritožilo. Pritožba pa v drugi instanci še ni rešena. Končno se zahvali vsem odbornicam, ki so tako poštvalno delovale za procvit društva ter konča svoj govor s krepkim: »Na zdar!« Tajnica gospa Kroftova je poela tajniško poročilo, blagajnica gospa Jelacina pa blagajniško poročilo. Vaditeljica gđ. Tilka Debečeva je poročala o telovadbi. Telovadilo se je ob sobotah od 6.—8. ure. Telovadilo se je 93 ur, na vsako telovadno uro so prišle povprečno 3 telovadke. Telovadilo je največ 52 telovadk, najmanj pa 6 telovadk. Vsa poročila so se vzela z odobravanjem na znanje. Odbor je na to dobil absolutorij. Novi odbor je bil sledeče izvoljen: Starostka gospa Franja dr. Tavčarjeva, podstarostka gospa Marija dr. Kokaljeva, tajnica gospa Minka Kroftova, blagajničarka gospa Minka Jelacina, načelnica gospodična Tilka Debečeva. Odbornice so nadalje gospa Pavla dr. Kersnikova, gospodična Vida Obrezova, Angelca Preskerjeva, Anica Severjeva in Vera Veršecceva. Za pregledovalke računov so bile izvoljene gospe: A. Hudovernikova in Dina Tavčarjeva. Kot delegatki za Zvezni občni zbor ste bili izvoljeni gospe Franja dr. Tavčarjeva in Dina Tavčarjeva. Pri slučajnostih je se razvila jako živahna in interesantna debata. Gospa dr. Kokaljeva je priporočala, naj se uvede damska telovadba, ter utemeljevala svoje predloge s podatki iz telovadnega življenja drugih narodov, predvsem češkega in francoskega. Obenem je pa navduševala članice, naj se pripravljajo za vsesokolski zlet, ki se ima vršiti čez dve leti v Ljubliani. Da pokažejo, da znajo tudi Slovenke eniti telovadbo. Dela je pa treba tudi v tem oziru, da se slovanski bratje dostojno sprejmejo. Starostka gospa dr. Tavčarjeva je nato zaključila občni zbor ter še enkrat pozvala vse članice, naj posvete svoje moči procvitu društva.

III. redni občni zbor društva za zgradbo in vzdrževanje sokolskega doma telovadnemu društvu »Sokol I.« se je vršil v soboto, dne 20. prosinca v gostilni br. Jerneja Černe, Sv. Petra cesta 87. Predsednik br. dr. Pestotnik otvoril občni zbor tega prepotrebne društva in utemeljuje potrebo treh telovadnih društev, »Ljubljanskega Sokola«, »Sokola I.« in »Sokola II.«, s tem da je v mestu, ki šteje že toliko prebivalcev kakor Ljubljana, delitev dela prepotrebna in da posebno sedaj, ko ste sokolski društvi »Sokol I.« in »Sokol II.« o božiču bili vrženi na cesto, zgradba sokolskih domov prepotrebna in neizogibna. Radi tega mora društvo od sedaj naprej še intenzivneje delovati in zlagati vinar k vinarju, da doseže svoj namen, ki si ga je stavilo že takoj spočetka. Tajnikovo poročilo izkazuje 147 članov in dosedaj 3000 K, letos pa 2140 K 89 v prispevkov. Mesarski pomočniki so imeli v Mestnem domu veselico, katere čisti dobiček so izročili skladu za zgradbo Sokolskega doma »Sokolu I.«, za kar jim gre najtoplejša zahvala. Blagajnikovo poročilo izkazuje 2316 K 17 v dohodkov in 175 K 28 v izdatkov, torej letošnje leto 2140 K 89 v in v treh letih obstoja tega društva 4512 K 72 v. Vsi računni in blagajniške knjige so v najlepšem redu. Pri volitvi odbora so bili izvoljeni sledeči člani: predsednik br. dr. P. Pestotnik; podpredsednik br. Bončar Anton; odborniki: br. Anton Jug; br. Počivalnik; br. Mulaček; br. Ed. Rozman; br. Ern. Černe; br. Iv. Skubic; br. Jak. Bobnik; br. Iv. Zupančič; br. M. Verovšek; br. Fr. Poljšak; br. Avg. Ropič; sestra Marija Germova; pregledovalca računov br. Bojan Drenik in brat Karel Drasček. — Pri zadnji točki dnevnega reda, slučajnosti, se je predlagalo, da se pri obnem zboru priredi kolektiva v prid zgradbi Sokolskega doma, kar se je sprejelo in ki je ne-

ala društvu čez 30 K, kar spričuje veliko poštvalnost članov, ki so si v svesti, kakoga velikega pomena je zgradba Sokolskih domov za društvo. Predsednik br. P. Pestotnik je zaključil na to z velikim zadovoljstvom občni zbor, zahvaljujoč in vzpodbujajoč člane k vztrajnemu delu, ki vodi do ciljev. Po zaključenem obnem zboru se je razvila med člani zelo zanimiva zabava, ki pač kaže, da uživajo težnje »Sokola I.« in društva za zgradbo Sokolskega doma »Sokolu I.« povsod zanimanje občinstva.

Slovensko pisateljsko podporno društvo je imelo snovi v »Narodnem domu« svoj redni občni zbor. Predsednik je omenil lanskoletno akademijo povodom 25letnice, ter se spomnil umrlih članov Hrena in dr. Vošnjaka. Tajnik gosp. ravnatelj Mačher je poročal o delih za obnovitev grobov Linhart, Copa, Vodnika, Korytky in Hradetzkega ter o internem delovanju društva. Društvo ima 2 častna člana, 6 ustanovnikov in 43 podpornih članov. Iz blagajnikovega poročila gosp. prof. Funkta, je razvidno, da je imelo društvo 1621 kron 28 vin. dohodkov in 1503 K 13 v. izdatkov. Društveno premoženje znaša 19.642 K, ter je naloženo v »Mestni hranilnici«. Dosedanji odbor je bil z velikim zopet izvoljen.

Borovniški »Sokol« priredi dne 28. januarja predpustno veselico v restavraciji g. Ant. Drašlerja. Čisti dohodek je namenjen za telovadno orodje.

Gasilno društvo v Vlačji gori priredi dne 28. januarja v gostilni g. Franceta Skufca veselico s tombolo.

»Sokol« v Novem mestu ima v četrtek dne 1. februarja t. l. ob pol 9. zvečer redni občni zbor v hotelu »Jakac«. Dne 10. februarja priredi »Sokol« v Novem mestu v »Narodnem domu« v Novem mestu velik ljudski ples. Sodeluje godba meščanske garde.

»Triglav« v Gradcu, III. redni občni zbor akad. - tehn. društva »Triglav« v Gradcu se vrši dne 27. januarja 1912 ob 8. zvečer v prostorih društva.

Akad. društvo slovenskih agronomov »Kras« na Dunaju priredi svoj tretji redni občni zbor v petek, dne 26. januarja ob 8. zvečer v »Bruner Bierhalle«, XVIII. Gentzgasse 62.

Kaj je z uvrstitvijo Ljubljane v višji razred aktivitetne doklade?

Po zadnjem ljudskem štetju, katerega oficialni uspeh je že zdavnaj znan, ima Ljubljana nad 40.000 prebivalcev ter spada z ozirom na to kot glavno mesto v I. razred aktivitetne doklade. Častnikom in vojaškim uradnikom so se na podlagi uspehov ljudskega štetja že zdavnaj povišale stanarine, ki so jim izplačala naknadno od 1. januarja 1910 naprej.

Po zakonu je vlada sama opravljena izvršiti to uvrstitev. Zakaj tako dolgo premišlja pri tej draginji stanovanj? Dobro bi bilo in prošili bi našega g. poslanca, da vlado v tej zadevi malo podreza in ji stališče pojasni.

Prosveta.

Občni zbor »Dramatičnega društva« v Ljubljani se ne vrši v sredo, dne 24. januarja, kakor je bilo že napovedano, ampak se preloži na poznejši čas. — Odbor.

Iz pisarne slovenskega deželnega gledališča. Danes prvič operetna noviteta »Revizor« Karla Weisa (za par - abonente). — V četrtek drugi operetna noviteta »Revizor« (za nepar - abonente). — V soboto prvič Ivana Cankarja »Lepa Vida«.

Književnost.

— Bell rojaki. Spisal Engelbert Gangl. Založila »Učiteljska tiskarna«. Broš. 2 K 50 vin., vez. 3 K. — Knjiga obsega osem povestic. To so mične slike iz belokranjskega življenja.

Telefonska in brzojavna poročila.

Fon dementira.

Lunaj, 23. januarja. Poslanec Josip Fon pošilja v dunajske liste popravke glede znanega izreka goriskega nadškofa Sedeja. Ti popravki so popolnoma enaki kakor oni v »Slovencu« in je tedaj jasno, da je »Slovenec« dobil tudi popravek od Fona. Fon trdi, da je pooblaščen od kompetentne strani zadevo razjasniti.

Aehrenthal.

Dunaj, 23. januarja. Zdravstveno stanje g. Aehrenthala je v zadnjih dneh boljše. Zdravniki mu svetujejo, da naj gre v kako zdravilišče.

Pogreb nuncija Bavone.

Dunaj, 23. januarja. Ob veliki udeležbi najvišjih krogov se je vršil danes dopoldne pogreb papeževga nuncija Bavone. Cesarja je zastopal nadvojvoda Peter Ferdinand, prestolonaslednika najvišji dvornik Rumerskirch. Requiem je opravil kardinal nadškof Nagl, ob asistenci treh škofov. Krsto so provizorično prenesli v kapelo sv. Eligija.

Prvi znaki Čuvajevega hanovanja. Zagreb, 23. januarja. Cesar je imenoval iz veleizdajniškega procesa znanega državnega pravdnika Accurtija za svetnika septemviralnega sodišča.

Hrvaško - srbska koalicijska.

Zagreb, 23. januarja. Eksekutivni komite hrvaško-srbske koalicijske je sklican za 25. t. m. h. konferenci. Deželnozborski klub stranke se sestane 6. februarja.

Kronanje bolgarskega carja.

Sofija, 23. januarja. Zadnji ministri svet je razpravljal o vprašanju kronanja carja Ferdinanda. Sklenilo se je, da se kronanje ne bo vršilo v Trnovem, marveč v novi katedrali Aleksandra Nevskega v Sofiji. V to vrhu se ima pospešiti zgradba te cerkve tako, da bo najkasneje do 15. avgusta t. l. popolnoma dograjena. V ta namen je ministrski svet dovolil še 2 milijona levov. Dan kronanja se ni definitivno določeno, sklenilo pa se je, da se na svečanost slavnostnega kronanja in maziljenja kralja Ferdinanda za carja vseh Bolgarov povabijo vsi slovanski narodi in občinski sveti vseh slovanskih narodnih prestolice. Vse svečanosti se bodo izvedle v največjem stilu.

Kiderlen-Wächter v Rimu.

Rim, 23. januarja. Nemški državni tajnik Kiderlen-Wächter je imel s kardinalom, papeževim državnim tajnikom Merry del Valom 20 minut trajajoč razgovor, v katerem se je dotaknil vseh vprašanj, ki se tičeje Nemčije. Govoril je tudi o velitvah na Nemškem in o prihodnji taktiki centra. Merry del Val je milosino izjavil, da bo pustil Vatikancu centru proste roke. Koliko je taka izjava lokavega diplomata vredna, bo pokazala že najbližja prihodnost. Glede zasedanja škofijskega sedeža poznanskega sta se domenila, da ostani za sedaj škofijski sedež nezaseden, ker ni mogoče najti obe strani zadovoljivega načina rešitve tega vprašanja.

Ožje volitve na Nemškem.

Berolin, 23. januarja. Ob 12. uri in 30 minut ponoči je bil znan izid vseh 80 ožjih volitev za nemški državni zbor. Dobili so socijalni demokratje 27, napredna ljudska stranka 18, narodni liberalci 13, konservativci 5 mandatov, gospodarsko združenje je dobilo 3, centum 3, Welfi 3 mandate, po 2 mandata so dobili Poljaki in bavarska kmečka zveza, po en mandat pa državna stranka, nemška reformna stranka in bavarski liberalci. Pridobili pa so socijalni demokratje 26 mandatov in izgubili 2 mandata, napredna ljudska stranka je pridobila in izgubila po 5 mandatov, centum po 2, gospodarsko združenje po 1 mandat. Nacionálni liberalci so pridobili 7 in izgubili 8 mandatov, konservativci so pridobili 4 mandate, Lotarinžani so pridobili in izgubili po 1 mandat, po en mandat so izgubili Poljaki in Alzačani, 4 mandate državna stranka, pridobili pa so Welfi 2 in bavarska kmečka stranka 1 mandat.

Berolin, 23. januarja. Izid večrajšjih volitev je vzbudil v naprednih strankah veliko veselje. Listi izražajo svoje zadovoljenje nad izidom volitev, ter zlasti pozdravljajo, da je padla klerikalna trdnjava Kelmorajna, četudi so zmagali tam socijalni demokratji. »Vorwärts« pozdravlja socijalno - demokratično zmago v tem »Nemškem Rimu«, nad katerim je včeraj zavihrala rdeča zastava. V Saarbrückenu je prišlo povodom slavnosti do velikih izgrediv. Ljudje, ki so šli z bakljado, da proslave izvolitev Bassermanna, so bili v bližini »Katoliškega doma« napadeni. Začel se je pretep, policija je morala posredovati. Tudi v Frankobrodu ob M. je prišlo ponoči do izgrediv. V Kelmorajnu je vladalo snovi veliko razburjenje. Socijalni demokratje so tam zmagali s pomočjo naprednih meščanskih strank.

Berolin, 23. januarja. Statistika nemških državnozborskih volitev je sledeča: Izvoljenih je 363 poslanecov. Od teh je 42 konservativcev, prej 58, državna stranka 12, prej 25, reformna stranka 3, prej 3, gospodarsko združenje 11, prej 18, centum 90, prej 103, Poljaki 16, prej 20, nacionálni liberalci 38, prej 51, napredna ljudska straka 39, prej 49, socijalni demokratje 99, prej 53, druge manjše stranke 13, prej 17. Od ožjih volitev, ki se vrše danes, pričakujejo samo izpolnitev števila naprednih poslanecov.

Nemški državni zbor.

Berolin, 23. januarja. Nemški državni zbor je sklican na 7. februar.

Novi vojaški izdatki Nemčije.

Berolin, 23. januarja. Vlada hoče predložiti novemu državnemu zboru novo obrambno reformo, vsled katere bi se zvišali stroški za 75 milijonov mark.

Napetost na Francoskem proti Italiji.

Pariz, 23. januarja. Razpoloženje na Francoskem je še vedno zelo napeto proti Italiji. Snovi se je vršil v pozni uri ministriški svet, ki je sklenil, da mora Francoska zahtevati od Italije, da nemudoma izroči onih 29 Turkov, ki jih je aretirala na francoskem parniku. Listi groze, da mora Francoska pod vsakim pogojem vztrajati pri svojih zahtevah in se ne ustrašiti niti pred tem, da bi prekinila diplomatske zveze z Italijo, če ta ne ugodí francoskim zahtevam.

Pariz, 23. januarja. Francoska vlada je zahtevala od italijanske vlade, da takoj izpusti turške podanike, ki jih je aretirala na francoskem parniku »Manoubas«. V tem slučaju obljubuje francoska vlada strogo preiskavo zadeve ter hoče vse ostale sporne točke predložiti mednarodnemu razsodišču v Haagu.

Zeneva, 23. januarja. Mednarodni komite »Rdečega križa« je dobil brzojavko komiteja »Rdečega polmeseca«, ki se tiče onih 29 aretiranih turških podanikov.

Klofute v španski zbornici. — Nov kabinet. — Nov režim.

Madrid, 23. januarja. V španski zbornici je prišlo včeraj do velikih škandalov. Konservativni poslanec nadridski gubernator San Louis je klofutil svojega političnega nasprotnika poslance Redonda. Nastal je velik tunult, danes sta si nasprotnika poslala priče. Zatrjuje se, da bo v najbližjem času podal kabinet svoje demisijske, kar bi pomenilo tudi izpremembo režima. Na krmilo bi prišel zopet konservativen kabinet.

Veliki vezir.

Carigrad, 23. januarja. Veliki vezir je iznova zbolel ter misli v najkrajšem času demisionirati.

Revolucija na Kitajskem.

Peking, 23. januarja. Cesarska vlada ima baje samo še ono vojaštvo, ki se je zbralo v Pekingu. Največji del cesarske vojske je prestopil k revolucionarjem. Tudi so cesarski izgubili skoro vse topove in vse municije.

Peking, 23. jan. Situacija na Kitajskem se od ure do ure poostruje. Voditelji revolucionarnega gibanja so poslali Juanšikaju ultimatum, s katerim mu prepovedujejo imenovati provizorično vlado, če se odpuče dinastija vlad, ker bi nastala v tem slučaju na severnem Kitajskem prava anarhija. Tuje velisile bodo baje v kratkem na Kitajskem začele s svojimi akcijami.

Peking, 23. januarja. Položaj je zelo zamotan in je pričakovati vsak hip važnih dogodkov. Mlađši cesarski principi hočejo nadaljevati boj proti revolucionarjem.

Knldza, 23. januarja. Revolucionarji so v naglici poslali močen oddelek vojaštva proti prelazu Talki, ker mislijo, da bodo tam poskusili vdreti cesarske čete.

London, 23. januarja. Kitajski revolucionarji so najeli 13 privatnih parnikov, da prepeljejo vojaško kolono v Šantung. Predstraža revolucionarni vojske je dospela v Cifu.

Parnik na plitvini.

Trst, 23. januarja. Lloydov parnik »Uranos« tesaloniske proge B je včeraj pri Hori v Marmarskem morju vsled viharja zavozil na plitvino. Parniku, ki je prišel »Uranos« na pomoč se je posrečilo rešiti potnike. Upajo da bodo parnik spravili zopet v globoke vode.

Pobegnili ali izginili.

Reka, 23. januarja. Tu je neznanom kam izginil Anton Skaza, doma iz Maribora na Štajerskem. Sabo je zvel 1600 K, ki so pa deloma last njegove žene Ivanke. Dosedaj se še ni dognalo, ali je Skaza pobegnil v Ameriko, ali se je kje ponesrečil.

Stavka.

Praga, 23. januarja. Delavci tovarnen za stroje so sklenili danes opoldne začeti s stavko, da se izognejo, da bi bili zvečer izorti. Jutri bodo tedaj počivali. 12.000 delavcev je brez kruha.

Obletnica krvave nedelje.

Petrograd, 23. januarja. Danes je obletnica krvave nedelje iz leta 1905. Ob tej priliki je začelo stavkati 2000 delavcev v Nikolajevski cesarski ladjedelnici.

Zelezniška nearčča.

Pariz, 23. januarja. Na progi Sille-Roubaix sta trčila dva poštna vlaka ter se popolnoma razbila. Kljub temu je število žrtev majhno. Samo 1 potnik je bil usmrčen, 11 potnikov je težko ranjenih.

Višinski rekord.

Pariz, 23. januarja. Poročnik Prevost je dvignil včeraj z dvema pasajirjema 2200 m visoko, kar pomeni svetovni rekord v višinskem vzletu s pasajirji.

Razne stvari.

* **Sta ka rudarjev na Angleškem.** London, 20. jan. Odbor rudarske federacije na Angleškem se je odločil za stavko. Obenem je pa sprejel resolucijo, vsled katere se ne bo zavrnilo nekaterih ponudb delodajalcev. Generalne stavke se torej najbrže ne bo moglo preprečiti.

* **Preprečeno veliko zastupljenje Hannover, 20. jan.** V šoli v Isarkagnu se je onesvestilo osemdeset učencev in učitelj vsled ogljika. Mimo- i doči so zaslišali ječanje in so hiteli v šolsko sobo, kjer so odprli vsa okna. S tem so bili rešeni učenci in učitelj gotove smrti.

* **Umor v Berlinu.** Berlin, 20. jan. Iz Gurana poročajo: Tu so aretirali tri moške, ki so imeli okrvavljene obleke in ki so osumljeni, da so umorili družino juvelirja Schulzeja.

* **Roparski umor.** Dunaj, 20. jan. V Rannersdorfu pri Schwechatu so danes zjutraj dobili bivšega župana Alojzija Sandnerja, bogatega posestnika, umorjenega. Manjkalo je več brailničnih knjižic in 800 kron gotovine. O storilcih nimajo sledu.

* **Izprte delavcev.** Praga, 20. jan. Danes so izprle nekatere praške tovarne za stroje svoje delavce. Akc. družba prej Kohn & Co., tovarna za stroje Novak in Jahn sta odpovedali delavcem, ker niso hoteli priznati novega delavnega reda. Posl. Fresl je interveniral pri trg. ministru dr. pl. Rösslerju, ki mu je obljubil, da bo interveniral. Ostale tovarne za stroje, katerih je 22, groze, da bodo v tork izprle vse delavce, če ne začno v ponedeljek delati.

* **Rodbinska žalogra.** Curih, 22. januarja. V Montu v kantonu Wardt je včeraj gospa Allamand napolnjevala v hlevu sod z vodo, ki je bila namenjena za živino. Pri tem je pa padla z otrokom, ki ga je imela v naročju, v sod ter utonila z otrokom vred. Ko je njen mož prišel domov ter videl nesrečo, se je iz obupa vrzel tudi v sod, vendar so ga rešili.

* **Rodbinska žalogra.** Grozovita rodbinska žalogra se je včeraj popoldne odigrala v Schönebergu. 25-letna Waag, ki jo je zapustil njen mož, je poskusila zastupiti svojega enoletnega otroka. Ko je žena videla, kako otrok trpi, je zblaznela. Vrgla se je na truplo otrokovo ter klicala na pomoč. Ljudje, ki so vdrli v stanovanje, so zagledali grozovit prizor. Zeno so oddali v blaznico.

* **Stavka v pariški operi.** Pariz, 20. januarja. Strojni operi so se pridružili stavki baletnega kora. Neposredno pred začetkom predstave so začeli stavkati, kar je režiser sporočil občinstvu. Predstava se ni mogla vršiti. — Pariz, 20. januarja. Ravnatelj operi so imeli pogovor s strojniki in ostalim personalom opere. Prišlo je do provizoričnega sporazuma, na kar se je predstava ob pol 10. pričela.

* **Aviatika.** Pariz, 20. januarja. Vojaški aviatik poročnik Berner je napravil včeraj vzlet pri Vidame. Posoda za bencin je eksplodirala, vsled česar se je zrakoplov vnel in padel na tla. Poročnik Berner se je težko poškodoval in so ga prenesli v brezupnem stanju v bolnišnico.

Gospodarstvo.

— Sejem za kožuhovino v Ljubljani. Letošnji ljubljanski sejem za kožuhovino, sloveč tudi preko avstrijskih mej, se je vršil zadnje štiri dni z običajno živahnostjo. Zanimanje za naše blago raste od leta do leta in kupec prihaja redno iz Ogrske, Poljske, Nemčije in Rusije. Večina naše izredno lepe kožuhovine gre potem na Angleško in v Ameriko. Kupčija se je vršila skoro izključno v znanih gostilnah s pravico priučenjavanja tujcev in to posebno »Pri belem Kranjcu«, »Figovcu«, »Tislerju« itd. Kupcev in prodajalcev je bilo mnogo, blaga v izobilju, cene izredno visoke, vsaj za posamezne vrste. Najboljše blago je dospelo na sejem z Dolenjske, potem z Goranjske, končno z Notranjske. Najlepše cene so dosegle kune zlatice, ki so bile z malo izjemami res nenavadno lepo temne. V kupčiji je bilo kakih 200 dihurjev po 4 do 5 kron; 130 jazbecov po 4 do 6 kron; kakih 40 divjih mačk po 3 do 4 kron; 1500 lisic po 12 do 17 kron; blizu 4000 zajcev, ki so bili letos dražji kakor sicer, in katere so plačevali po 60 do 80 vinarjev; nekaj manj kakor lani je bilo srn, bile so pa vsled tega tudi dražje. Kun belic je bilo kakih 160 po 30 do 36 kron; kun zlatie pa okrog sto po 40 do 45 kron, posamezne kože celo dražje. Vider je bilo jedva 50 v prometu, plačevali so jih po 40 do 50 kron. Neki prekupec je štiri vidre ceni 260 kron, seveda je moral precej odjenjati, da jih je prodal. — Ves dohodek, ozir. skupiček za kože in kožuhovino znaša blizu 100 do 120 tisoč kron.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslavšek.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 20. januarja: Marija Zamljen, tobačne tovarne delavka v pok., 53 let, Breg 16.

Dne 21. januarja: Helena Kremlaček, krojačeva vdova, 90 let, Zabjak 6.

Dne 22. januarja: Magdalena Prepeluh, uboga, 72 let, Radecega cesta 2.

Pogum do življenja in življenska moč zahteva zdrav-vega telesa in zdravih živcev. Kdor hoče svoje telo ohraniti trdno in krepiti

svoje živce

ne dobi boljšega pripomočka kakor je dobro znana in že dolgo preizkušena Scottova emulzija s apnenimi in natronhipofosfati. Ze 35 let uživa Scottova emulzija svetovni sloves, da je prav posebno dobra ob onemoglosti in prenapetju, in ta dobri glas se vedno bolj utrjuje, čemur vzrok je to, da se pri napravljanju

Scottove emulzije

v vseh sestavinah porabljajo izključno najboljše surovine.

Pri nakupu zahtevajte izrecno Scottovo emulzijo. Saj znamka „Scott“ ki je že čez 35 let vpeljana, jamči za izbornost kakovosti in učinkovitost.

Cena originalni steklenici 2 K 50 h. Dobi se v vseh lekarnah.

12

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 23. januarja 1912.

Termin.
Pšenica za april 1912. za 50 kg 11-91
Pšenica za oktober 1912. za 50 kg 11-80
Rž za april 1912. za 50 kg 11-01
Rž za oktober 1912. za 50 kg 10-41
Koruzna za maj 1912. za 50 kg 8-83
Oves za april 1912. za 50 kg 8-83

Milo s francoskim žganjem Brázay

odstranjuje grapavost kože in ohranja nje finost in gladkost — Dobiva se povsod.

NEIGE DE FLEURS

nova, znanstveno izdelana

krema za roke in obraz.

Higiensko najboljšo toaletno sredstvo. Pušica po 60 h in 80 h se dobiva povsod. Lonček 1 K 60 h. 33-1

Zaloga v Ljubljani: drogerija Cvančara.

Borhegyska

ilitionska, iz skale izvirajoča : naravna mineralna voda!

Radi vsebovanja dušika in prijetnega okusa je ta voda prve vrste pijača za osvežanje in užitek.

Glavni zastopnik za Kranjsko: Franc Schantel, Ljubljana, Franciškanska ul. Zalogo v sl. ljubljanskem javnem skladišču. Krisper-Tomažič, družba z o. z.

Serravallo

železnato Kina-vino

Nigijenična razstava na Dunaju, 1906: Državno odlikovanje in častni diplom z zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepa živce, pobiljša kri in je

rekonvalescentom in melokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

„Izborni okus.“ Večkrat odlikovano.

„Nad 7000 zdravniških priporočil.“

J. SERRAVALLO, t. in hr. dvorni dobavitelj TRST-Barkovlje. 4484

JLLUSION

Meteorološko poročilo.

Vitna nad morjem 999-9. Dnevi mraz (sl. 30,70 mm)

Januar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Veterni	Nebo
22	2. pop. 9. zv.	737 0 737 9	2-4 1-4	sl. jvzh. sl. svzh.	oblačno.
23	7. zj.	737 5	-1 0	sl. vjvzh.	megla

Srednja včerajšnja temperatura 0°6', norm. -2-2' Padavina v 24 urah 0 0 mm.

287

Telefonsko društvo „Sokol“ v železnikih naznanja svojim članom prežalostno vest, da je njega zvest. marljivi in zaslužni brat starosta

IVAN DEMŠAR
posestnik

snoči ob pol 10. uri mirno preminul
Pogreb se vrši jutri, v sredo
24. t. m. ob 4. uri popoldne.

Železniki, 23. januarja 1912.

ODBOR.

Globoko užalostenega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem bridko vest, da je naš ljubljani oče, sin, brat, svak in stric, gospod

Ivan Demšar
trgovca z lesom in vinom

danes ob pol 10. uri zvečer, previden s sv. zakramenti, v 43 letu starost v Gospodu zaspal.
Pogreb dragega rajnika, bode v sredo, dne 24. januarja ob 4. uri popoldne na župno pokopališče.
Sv. maše za dušo rajnika se bodo štla ile v župni cerkvi.
Nepozabnega priporočamo v molitev in biag spomin

286

V Železnikih, 22. januarja 1912.

Žalujejo ostali.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja med boleznijo in po smrti našega iskreno ljubljene soproga, očeta, starega očeta in brata, gosp

Viktorja Pristova

dalje za lepe vence in mnogobrojno spremstvo k zadnjemu počitku se s tem vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem presrčno zahvaljujemo.

V Ljubljani, 23. januarja 1912.

290

Žalujejo ostali.

Meblovana soba

s posebnim vhodom in razgledom na ulico.

se takoj odda.

Poizve se na Rimski cesti 2. l. nadstr. levo.

Zelo priporočljivo je

da se pregleda pred nakupom raznovrstnih porabnih in darilnih predmetov moj bogato ilustrirani glavni katalog z 4000 slikami, katerega pošljem na zahtevo vsakomur zastojni od poštnine prosto.

G. in hr. dvorni dobavitelj

Jan Konrad, Most št. 1169, Češko

Bliznina ure 4 K. Črna jeklena urna ure K 6-60.

Prave srebrne ure K 6-60. Budična z zvončkom zvoncem K 6-60. Dobro posli K 6-60. Samokresni K 6-60, K 7-60.

4484

4484

4484

4484

4484

4484

4484

4484

4484

4484

4484

4484

4484

4484

4484

4484

4484

4484

4484

4484

4484

4484

4484

1 leto stara deklica se odda v rojo.

Plača po dogovoru; več se izve v Franciškanski ulici 12, prtiličje.

Bukova drva

lepa, suha, 24" dolga,

na željo tudi nazažana eventuelno naklana, laško na cele sežnje all tudi manj, radi pomanjkanja prostora

prav po ceni naprodaj pri

J. PAULINU, Nova ulica št. 3.

Prodajam od 10 hl naprej

vsakovrstno ceno in drago

novo vino

starino letnik 1908

„ „ „ „ „ 1909

„ „ „ „ „ 1910

„ „ „ „ „ 1911

„ „ „ „ „ 1912

„ „ „ „ „ 1913

„ „ „ „ „ 1914

„ „ „ „ „ 1915

„ „ „ „ „ 1916

„ „ „ „ „ 1917

„ „ „ „ „ 1918

„ „ „ „ „ 1919

„ „ „ „ „ 1920

„ „ „ „ „ 1921

„ „ „ „ „ 1922

„ „ „ „ „ 1923

„ „ „ „ „ 1924

„ „ „ „ „ 1925

„ „ „ „ „ 1926

„ „ „ „ „ 1927

„ „ „ „ „ 1928

„ „ „ „ „ 1929

„ „ „ „ „ 1930

„ „ „ „ „ 1931

„ „ „ „ „ 1932

„ „ „ „ „ 1933

„ „ „ „ „ 1934

„ „ „ „ „ 1935

„ „ „ „ „ 1936

„ „ „ „ „ 1937

„ „ „ „ „ 1938

„ „ „ „ „ 1939

„ „ „ „ „ 1940

„ „ „ „ „ 1941

„ „ „ „ „ 1942

„ „ „ „ „ 1943

„ „ „ „ „ 1944

„ „ „ „ „ 1945

„ „ „ „ „ 1946

„ „ „ „ „ 1947

„ „ „ „ „ 1948

„ „ „ „ „ 1949

„ „ „ „ „ 1950

„ „ „ „ „ 1951

„ „ „ „ „ 1952

„ „ „ „ „ 1953

„ „ „ „ „ 1954

„ „ „ „ „ 1955

„ „ „ „ „ 1956

„ „ „ „ „ 1957

„ „ „ „ „ 1958

„ „ „ „ „ 1959

„ „ „ „ „ 1960

„ „ „ „ „ 1961

„ „ „ „ „ 1962

„ „ „ „ „ 1963

„ „ „ „ „ 1964

„ „ „ „ „ 1965

„ „ „ „ „ 1966

„ „ „ „ „ 1967

„ „ „ „ „ 1968

„ „ „ „ „ 1969

„ „ „ „ „ 1970

„ „ „ „ „ 1971

„ „ „ „ „ 1972

„ „ „ „ „ 1973

„ „ „ „ „ 1974

„ „ „ „ „ 1975

„ „ „ „ „ 1976

„ „ „ „ „ 1977

„ „ „ „ „ 1978

„ „ „ „ „ 1979

„ „ „ „ „ 1980

„ „ „ „ „ 1981

„ „ „ „ „ 1982

„ „ „ „ „ 1983

„ „ „ „ „ 1984

Za popolnoma novo podjetje na jugu Avstrije in brez vsake konkurence

se išče družabnik

z vloge 10.000 kron,

ki se pa bodo v teku časa iz dobička morale povisati vsaj na 20.000 kron. Mož bodi domačin, Slovenec. Dotični naj ima vsaj nekoliko trgovske izobrazbe, in naj če mogoče razpolaga z enim dnevom v tednu (če tudi nedelja). — Naslov pove upravnistvo »Slovenskega Naroda«

Mladenič, star 24 let,

ki je dovršil tri zimske tečaje na dr. obrtni šoli v Ljubljani,

išče primerne službe.

Ponudbe pod šifro „Mladenič“ na upravnistvo »Slovenskega Naroda«

Pisarn. praktikantinja

oziroma praktika

iz boljše hiše in s trgovsko izobrazbo sprejme takoj eksportna trgovina

v večjem mestu na Kranjskem. — Ponudbe pod

„F. L. 59“ upravnistvu »Sl. Naroda«

Gospodična,

nemščine in slovenščine zmožna in z dobro pisavo

se sprejme za :

knjigovodkinjo.

Znati mora tudi streči v manufakturni in specerijski trgovini. Lastnoročno pisane ponudbe na naslov

BELA WEISS, BELOTINCL

Jedilni krompir

Trgovski pomočnik

železninske stroke, samostojen delavec,
se sprejme kot vodja železninske trgovine

Anton Vodenik, žalec, Štajersko.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

„SLAVIJA“

„... vzajemno zavarovalna banka v Pragi. ...“

Rezervni fond K 53,798.285-24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 115,300.603-61.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa poslaenila dajet: Cigar pisarne so v lastni bančni hiši v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnkoristne namene.

Garantirano
nepremočljive čevlje

izdeluje Matej Oblak

čevlarski mojster, Ljubljana, Kongresni trg 6.

V zalogi imam tudi veliko izbiro izgotovljenih čevljev domačega in tvorniškega izdelka, kakor tudi gamaše in prave ruske galose.

Šolske potrebščine

vseh vrst se dobe po najnižjih cenah v

Narodni knjigarni

v Prešernovi ulici št. 7.

Prospekti sastonj in pošilne prosti

Prospekti sastonj in pošilne prosti

Moderno pohištvo za pisarne in

233 **sobe za gospode.**

Glogovski & Co.

c. in kr. dvorni dobavitelji

Gradec, Joanneumsring. Telefon 384.

Prevzema izdelovanje vsesplošnega pohištva,

Proračune izvršujejo lastni arhitekti.

Hotel Tratnik

„Zlata kaplja“

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 27

Priporoča lepe zračne

tajske sobe

po znižanih cenah.

Priznana dobra kuhinja in izborna naravna vina.

Za večje pojedine, ženitovanja ali družbena zborovanja sta sedaj vedno na razpolago dve lepi posebni sobi.

Postrežba dobra, cene primerne, za večje pojedine po dogovoru.

Stalni gostje imajo znižane cene.

Priporočata se cenj. občinstvu in slavn družtvom z velepospovanjem

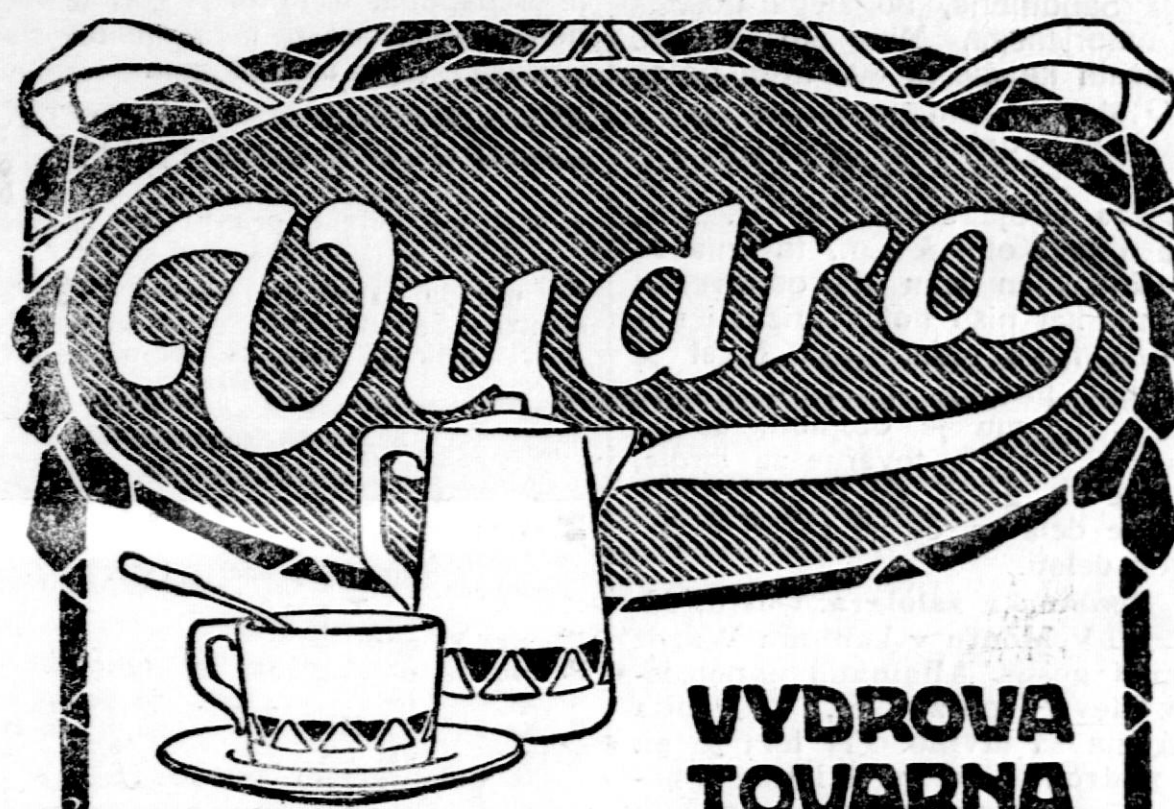
391 **L. A. Tratnik.**

Perzijske preproge

vse velikosti in kako-
vosti prodaja zunanja
firma po prodajalniš-
kih cenah solventnim
osebam

po ugodnih plačilnih pogojih

pod najstrožjo diskrecijo. Ponudbe pod „Perzijske preproge št. 269“
Ljubljana, poste restante, samo proti inseratnemu listu.

**VYDROVA
TOVARNA
HRANIL
PRAGA-VIII**

„VYDROVKA“

la dobra žitna kava.

otročka moka, oblači in drugi

izdelki edino svoje vrste.

časopis „Domači Prijatelj“—Zahtevajte cenik.

Narodna knjigarna.

Kralj Matjaž.

Zgodovinska povest; spisal Fr. Remec.

Cena 2 K, s pošto K 2-20.

Pravkar je izšla v drugi izdaji prekrasna zgodovinska povest »Kralj Matjaž«, ki spada med najbolj čitane knjige in po kateri občinstvo vedno znova vprašuje.

Brodkovski odvetnik.

Spisal V. Beneš-Sumavsky.

Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50, s pošto 20 v več.

Ta odlični roman podaja zanimivo in pretresljivo sliko iz narodnega življenja in priča, kako nemška žena uničevalno vpliva na slovenskega moža.

Libera nos a malo.

Zgodovinski roman; spisal Vladimir Vesel.

Cena K 1-40, vez. K 2-20, s pošto 20 v več.

Koncem 15. stoletja se je pripravljaj na Slovenskem kmetijski punt. Kmetstvo ljudstvo je takrat strahovito trpelo in vrh tega so duhovske in posvetne oblasti trpinčile ljudstvo zaradi domnevanega čarovišstva. Ponekod so požgali vse prebivalce kake vasi, ker so bili osumljeni čarovišstva. Vse to nam popisuje pisatelj v tem velezanimivem romanu.

Strahovalci dveh kron.

Spisal Fr. Lipič.

Cena broš. K 2—, vez. K 4—, s pošto 40 v več.

Velezanimiv roman iz časa velikih bojev med pomorskimi razbojniki, turškim cesarstvom in beneško republiko.

Mali lord.

Spisal F. H. Burnett.

Cena broš. K 1-60, vez. K 2-60, s pošto 20 v več.

To knjigo veselja, kakor je kritika imenovala to presrečno povest, so po izgledu mestnega šolskega nadzornika sprejeli v šolske knjižnice vsi šolski voditelji, ki jim je res mar, da mladina kaj dobrega čita.

Čez trnje do sreče.

Spisal Senčar.

Cena broš. K 1-20, vez. K 2-20, s pošto 20 v več.

Zelo zanimiv roman, poln interesantnega dejanja.

Undina.

Spisal André Tineuriat.

Cena 90 v, s pošto 10 v več.

Eden najljubeznivejših francoskih pisateljev je v tej knjigi podal dražestno povest, ki jo je svetovna kritika uvrstila med nesmrtna dela.

Zadnji rodovine Benalja.

Spisal Fr. Remec.

Cena K 1-50, s pošto K 1-70.

Velezanimiv zgodovinski roman iz časa rokovnjaškega gibanja na Kranjskem.

Aleš iz Razora.

Spisal Ivan Cankar.

Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50, s pošto 20 v več.

Najbolj ljudska in ena najlepših povesti, kar jih je spisal Cankar.

Osnovni nauki o narodnem gospodarstvu.

Spisal Valentin Zun.

Cena K 3—, s pošto K 3-20.

To je najpopolnejše in najtemeljitejšo delo o narodnem gospodarstvu v slovenskem jeziku. Ta knjiga je absolutno potrebna za vsakega, kdor deluje na narodnogospodarskem polju, zlasti za vsakega posojilničarja.

Rdeči smeh.

Spisal Leonid Andrejev.

Preložil Vladimir Levstik.

Cena broš. K 1-40, vez. K 2-40, s pošto 20 v več.

V tem »odlomku najdenega rokopisa« so popisane strahote vojne in iz nje porajajoče se pijanosti krvi in blaznosti.

V študentovskih ulicah.

Roman; spisal Fr. Remec.

Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50, s pošto 20 v več.

To je gniljiv roman iz ljubljanske preteklosti, slika življenje iz tedanjih malomeštanskih in gosposkih krogov, tragedija dekleta, ki je vzraslo v študentovskih ulicah, a je pogledalo v aristokratske kroge Gosposkih ulic in to poplačalo s svojo življensko srečo.

Ljubezen in junaštva strahopetnega praporčaka.

Cena —80 v, vez. K 1-60, s pošto 20 v več.

Ta mična ljubezenska povest se je občinstvu prav posebno prikupila. Dejanje se vrši za časa zadnje avstrijsko-turške vojske, ki jo je vodil princ Evgen. V povesti je popisano, kako izvrši strahopeten človek občudovanja vredna junaštva, samo da bi se opral pred tisto, ki jo ljubi.

Ljubezen Končanove Klare.

Roman; spisal Fr. Remec.

Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50, s pošto 20 v več.

Ozadje tega romana je zgodovinsko. Dejanje se vrši v Ljubljani in njeni okolici v časih Napoleonove Ilirije, v krogih francoskih in domačih aristokratov, med katere je stopilo slovensko dekle, ki v svetosti svoje ljubezni doprinese plemenite žrtve, dokler se na posled tudi njej ne nasmeje sreča.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

Cena broš. K 1—, vez. K 1-80, s pošto 10 v več.

Kdor se hoče prav od srca nasmejati, naj čita to knjigo, ki je polna drastične komike in prešernega humora.

Ljubljana • Prešernova ulica 7 • Ljubljana